

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 2

Penktadienis, Sausio (January) 8, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I X X I X

Tarybų Sąjunga Nedarys Nuklinių Bandymų, Jei Vakarai Neatnaujins

MASKVA. — Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas pareiškė, kad Tarybų Sąjunga nedarys nuklinių bandymų, jeigu Vakarai neatnaujins savo nuklinių bandymų. Jis taipgi sakė, kad Tarybų Sąjunga yra pasirengusi pasirašyti sutartį uždraudimui nuklinių bandymų visam laikui.

Jis sako, kad jo šalis yra įsitikinusi, jog egzistuoja reikiamos sąlygos dėl sudarymo sutarties, kad nukliniai bandymai būtų visai uždrausti.

"Dabar priklausau nuo mūsų Vakarinių partnerių", pareiškė jis.

Jis taipgi pareiškė, kad jeigu Tarybų Sąjungos pasiūlymas dėl visišką nusiginklavimo būtų atiduotas visų tautų nusprendimui per referendumą, tai didžiama pasaulio žmonių paremtų tą pasiūlymą.

Dešimties šalių nusiginklavimo komitetas pradės diskusijas sausio 12 dieną Genevoje tokiose sąlygose, sakė jis, kurios užtikrina galimybes pagerinti tarptautinę situaciją.

Tuos pareiškimus Chruščiovas davė atsakydamas į Argentinos laikraščio Clarin direktoriaus Roberto Noble paklausimus.

(Jis tuos pačius klausimus davė ir prezidentui Eisenhowerui, bet valstybės departamentas atsakė, kad Eisenhower neatsakinėja į pavienių laikraščių klausimus.)

N. Chruščiovas Naujų metų išvakarėse pareiškė, kad Tarybų Sąjunga pasiruošus viena sumažinti kariuomenę, jeigu nebus galima susitarti su kitomis šalimis.

Tarybų Sąjunga savo apsigynimą remianti raketų bazėmis.

LONDON. — 500 asmenų demonstravo prie amerikiečių ambasados čia ir sutartinai kartojo: "Uždraust bombas!" "Sulaikyt bandymus!" Delegacija įteikė laišką perduoti prezidentui Eisenhowerui.

Britanijoje vystosi masinis judėjimas prieš nuklines bombas, prieš jų bandymus.

NORI SUORGANIZUOT SVEIKATOS APDRAUDĄ

TORONTO. — Unijos sudarė komitetą, kuris studijuos galimybes suorganizuoti unijinę sveikatos apdraudą, kuri apimtų ir gydytojų duokles.

Unijos mokėtų gydytojam metinę algą, o pastarieji tada neimtų iš unijų narių jokių mokesčių už sveikatos priežiūrą.

Kanada Priešinsis Atnaujinimui Bandymų

WINDSOR. — Užsienio reikalų ministras Green pareiškė čia, kad Kanada priešinsis atnaujinimui nuklinių bandymų.

Jis tą pasakė užklaustas, ką jis mano apie prezidento Eisenhowero pareiškimą, kad Jungtinės Valstijos nepratęs savo laiko nedaryti bandymų, kurs užsibaigė su Naujais metais.

"Mes priešingi bile kokiems nukliniams bandymams ir mūsų nusistatymas buvo aiškiai perstatytas", sako jis.

Jis išreiškė viltį, kad Jungtinės Valstijos galų gale susilaikys nuo atnaujinimo bandymų.

Kinija Išpildė Savo Planą

TOKIJO. — Kinijos vyriausybė pranešė, kad jos planas 1959 metais buvo išpildytas, o nekuriuose srityse gerokai viršytas.

Pavyzdžiui, plieno buvo pagaminta 13,000,000 tonų, o pagal planą buvo numatyta pagaminti 12,000,000 tonų.

Anglies buvo pagaminta virš 335,000,000 tonų. Plane buvo numatyta 335,000,000 tonų.

Bendrai, planas viršytas 25.6 procentu.

Buvo pranašaujama, kad planas nebus išpildytas, bet pranašystės neišsipildė.

ČIEPAI MAŽINA POLIO PAVOJŲ

TORONTO. — Nuo polio praėjusiais metais Ontarijoj mirė 21. Iš to skaičiaus, 18 nebuvo čiepyti. Du buvo gavę tik po vieną dozę, o vienas 5 metų mergaitė buvo gavusi tris dozas.

Reiškia, kad čiepytų aukų buvo maža dalis.

LENKAI APTAKSUOJA IR KATALIKUS

VARSŪVA. — Lenkijos parlamentas išleido įstatymą, kad katalikų institucijos, valdančios stambias nuosavybes, būtų lygiai aptaksuojamos, kaip ir visi kiti piliečiai.

Dėl to katalikų hierarchijoje pasirodė didelis nepasitenkinimas.

Darbo Išlaidos Kanadoj Nedidelės

OTTAWA. — Kanados Darbininkų Kongresas sako, kad gamybos išlaidos Kanadoje yra žemesnės, negu aštuoniuose kitose pramonės šalyse. Kitaip sakant, CCF veikėjo Wincho ir fabrikantų teigimas, kad Kanadoje darbininkai gauna dideles algas ir dėl to Kanados prekės brangios ir užsienyje neįperkamos, yra melas.

Darbo išlaidos daug didesnės, negu Kanadoje, yra Jungtinėse Valstijose, Anglijoje, Japonijoje, Vakarų Vokietijoje, Francijoje ir eilėje kitų valstybių, kaip nurodo Kanados Darbininkų Kongresas.

Kongresas sako, kad Kanadoje yra žmonių, kurie sąmoningai kaltina darbininkus už prekių aukštą kainą.

MASKVA. — Pietinės Korėjos karo laivas buvo užpuolęs Tarybų Sąjungos mokslinės ekspedicijos laivą "Unga". TSRS valdžia pareiškė, jeigu tas pasikartos, tai jos laivai sunaikins užpuoliką.

Svastikos Pasirodė ir Ant New Yorko Sinagogų

NEW YORK. — Svastikų teplojimas ant žydų sinagogų persimetė iš Vakarų Vokietijos į Angliją, o iš ten ir į New Yorką. Čia ant eilės sinagogų sienų buvo išteptos svastikos raudonais dažais ir gana didelės.

Anglijoje ir Vokietijoje svastikos buvo išteptos ir ant katalikų bažnyčių sienų. Apart svastikų, ant nekurių

sinagogų buvo toks šūkis: "Mirtis žydams!"

Naciai pradeda kelti galvas. Panašiai, kaip kad buvo pirm Hitlerio įsigalėjimo Vokietijoje.

Viename Vakarų Vokietijos miestelyje vienas žydas gavo laišką, kuriame jis įspėjamas, kad jis bus nukryžiuotas kojomis aukštyn.

Praneša, kad ir Norvegijoje buvo rasta svastikų ant sienų.

Vienoje, Anstrijoje, ant vienos sinagogos durų buvo išteptas žodis "Žydas".

Vakariniame Berlyne taipgi rasta po nakties svastikų ant žydų pastatų. Viename miesto pakraštyje 25 naciai surengė naktinę demonstraciją su žibintuvais.

Bonnoje, Vakarų Vokietijos sostinėje, vyriausybės atstovai pareiškė, kad bus daroma viskas, kad sulaukius šią svastikų kampaniją apjuodimui Vokietijos vardo.

Svastikos, be abejonės, gali būti uždraustos, bet tas mažai ką reiškia. Pamatinis dalykas yra tas, kad Vakarų Vokietijoje nacių yra pilna visur, net aukštesiose vyriausybės vietose. Svastikų pasirodymai gali būti ženklas, kad naciai jaučiasi gerai įsitvirtinę ir gali reikštis viešai.

Žuvininkai Sugavo Nepaprastą Žuvį

TANANARIVE, Madagaskar. — Žuvininkams pavyko sugauti nepaprastą žuvį, "coelacanth", kuri baigia išnykti. Viena tokia žuvis buvo sugauta 1938 metais, bet greitai išdvesė. Mat ji gyvena giliuose vandenyse ir negali pakęsti šviesos ir mažo spaudimo.

Šios žuvies protėviai gyveno prieš 50,000,000. Mokslininkai mano, kad ši žuvis yra ta grandis, kuri jungia primityvų gyvūną su žmogumi. Žuvis 5 pėdų ilgio. Ji turi didelius pelėkus, kurių du panašūs į žmogaus rankas.

Pasilaiko tik su Čiango ir Amerikos Pagalba

SAIGON, Pietinis Vietnamas. — Šios artificialiai sudarytos "laisvojo pasaulio" valstybės prezidentas Ngo Dinh Diem sakė užsienio spaudos atstovams, kad jis "labai aukštai įvertina" militarinę pagalbą iš Amerikos ir Čiang Kai-šeko.

Jis vis dar tebe naudoja priemonę gavimui daugiau pagalbos, būtent — "komunistinė Kinija tučtuojau užpuolė Pietinį Vietnamą".

Tačiau ir jis daleido, kad šalies viduje esą nemaža ir gerai organizuotų grupių, kurios trokštų matyti jo valdžią nuverstą. Diem juos vadina "komunistais".

LONDONAS. — 8,000,000 anglų unijistų reikalauja, kad darbo savaitė nebūtų ilgesnė, kaip 40 valandų.

Staiga Mirė Kvebeko Premjeras P. Sauve

QUEBEC. — Praėjusį šeštadienį anksti ryte širdies priepuoliu staiga mirė Paul Sauve, Kvebeko provincijos premjeras, sulaukęs vos 52 metų amžiaus. Jis premjeru neišbuvo nė 4 mėnesių.

Sauve tapo premjeru po to, kai mirė M. Duplessi, išbuvęs Kvebeko provincijos premjeru per daugelį metų.

Sauve buvo žymus Union Nationale žmogus. Partijai bus sunku ant greitųjų surasti kitą tokį.

Sauve mirtis sukėlė naujas viltis liberalų tarpe, kurie jau senas laikas bando perimti valdžią, bet vis be pasisekimo.

Iš Kanados Gyvenimo

Claude Jodoin, Kanados Darbininkų Kongreso prezidentas, savo kalboje užbaigiant 1959 metus ir pradedant 1960 metus, pareiškė, kad idėja, jog darbininkai nereikalauja algų pakėlimo 1960 metais, yra visai klaidinga.

Kanados darbininkai ir toliau sieks didesnės dalies nuolatos augančios Kanados gerovės, sako jis. Kitaip sakant, didesnės dalies tų pelnų, kuriuos susižeria fabrikantai ir kiti samdytojai.

Jis labai teisingas. Jeigu yra kalbama, kad Kanada žengia pirmyn, kad gyvenimas Kanadoje gerėja, tai jis turi liesti visus žmones. O kaipgi darbo žmogaus gyvenimas pagerės, jeigu jam nebus duodama didesnė dalis to pelno, kurį jis sukuria?

Jeigu darbininkų algos stovės vietoje, o tuom pačiu kartu kils kainos ant gyvenimo reikmenų, tai jų padėtis blogės, o ne gerės.

Kanados gamyba per praėjusius 10 metų pakilo beveik 90 procentų.

Praėjusiais metais Kanadoje buvo pagaminta už \$34,500,000,000, palyginus su \$18,006,000,000 dešimt metų atgal, 1950 metais.

Bet šis pakilimas nėra tikras. Už tai, kad per tą laiką kainos gerokai pakilo. Tokiu būdu, gaminių pagaminta gal tik 45 procentais daugiau.

Naujų namų statyba 1959 metais buvo 10 procentų mažesnė, negu 1958 metais. Šiemet būsianti dar mažesnė.

Praėjusiais metais buvo pastatyta 23,100 vienučių gyvenamųjų namų, palyginus su 25,650 vienučių 1958 metais.

Daugelis namų neranda pirkėjų, nors stovėjo dėl pardavimo visą vasarą ir rudenį. Kainos taip iškilo, kad žmonės negali įpirkti. Kas svarbiausia, už irkus sunku išsimokėti, nes mėnesiniai mokėjimai labai išaugo.

Nekuriose Toronto pakraščiuose ir netolimuose miesteliuose lijudra padarė žmonėms daug bėdos. 40,000 gyventojų buvo netekę elektros. Vieloms nutrūkus, 11,900 namų buvo netekę elektros.

Kadangi dabar moderniuose namuose be elektros negalima visai apsieiti, tai tų namų gyventojai, kurie ilgiau buvo be elektros, turėjo išsikraustyti ir apsigyventi kur kitur, kol elektrą pataisys. Mat namuose nebuvo šilimos, šviesos, nebuvo kuod išsivirti valgi ir t.t. Daugumoje namų dabar vi-

šos priemonės operuojamos pagalba elektros.

Šis nuotykis aiškiai rodo, kas atsitiktų moderniam miestui, jeigu koku nors būdu būtų nutraukta elektra. Pavyzdžiui, jeigu kultų atominis karas ir bomba sugadintų elektros priemones, vandens vamzdžius ir pompas ir kita. Ir sveikam išlikus nebūtų įmanoma pasilikti mieste.

Bendrai, elektrifikuoti kraštai be elektros atsidurtų į baisią katastrofą.

Praėjusį rudenį iš pašalpos gyvenančių asmenų Ontarijos provincijoje buvo 52,731. Iš to skaičiaus Toronte buvo 15,493 asmenys.

Šių pašalpgavių nereikia maišyti su tais, kurie nedirba, bet gyvena iš nedarbo apdraudos. Pašalpgaviai negauna apdraudos.

Pašalpą ima vyriausiai tie, kurie jau negauna darbo višai arba negali dirbti, bet neturi iš ko gyventi.

Kanadietis

Pasivašinom ir Parėmėm L. Balsą

PORT ARTHUR, Ont. — Gruodžio 25 diena, tai yra pradėjus švęsti žieminės šventės, sugrįžusių iš miškų draugų būreliui besilinksminant ir laistant įvairų skystimėlių, netikėtai užvažiuoja kiek nuošaliau gyvenantis ant ūkės Antanas Pilkis.

“Na”, sako jis, “ką dabar čia mieste sėdėsite. Ant ūkės, kas mane, nors alutis ir ne lamų darbo, bet geresnis, negu mieste. O be to, ir porą kalakutų esu papioves. Taigi, pauliosim, pasikalbėsime ir ta proga gal užbaigimui Liaudies Balso vajuos dar kiek sumesim”.

Na, ką gi, puikus užkvietimas, neatsisakysi nuo gerų sumanymų. Tad ir patraukėm pas mūsų gerą draugą, kur, po kalakutienos ir kelių stikliukų gaivinancieros sunkos, draugas F. Imbrosas užsiminė Liaudies Balso reikalus, kuriam į pagalbą tuojau atėjo Pilkių dukrelės, Anetė ir Patsy. Sako, “Mūs tėtė turi aukų lapą, bet dar nesurinkęs nieko, tad mes jam dabar padėsime”. Ir taip bematant atsirado ant aukų lapo \$25.00.

Daug ačiū Pilkių dukrelėms Anetei ir Patsy, o taipgi visiems aukojusiems. Ypačingai šeiminkui už pakvietimą ir pavaišinimą. Pinigai įteikti Jonui Legui pasiuntimui Liaudies Balsui su vajuos užbaiga.

P. Kunchys

MASKVA. — Antarktikoje tarybiniai mokslininkai iš JAV stoties vyks nauju neištirtu plotu į TSRS “Vostok” stotį.

TEHERANAS. — Tarybų Sąjungos inžinieriai gręžia šulinius aliejaus svirtims. Jie dirba dėl Irako respublikos.

PARYZIUS. — Francija paskyrė daugiau pinigų kovai su alžyriječiais.

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parduodamos visai žmoniška kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS SĖSĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Ilustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

SLIAPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kietai viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygy, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill., USA

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

LAZDYNŲ PELEDOS RASTAI. Pirmas tomas. Jame telpa rašytojos autobiografinių straipsnių ir 22 apysakos bei apsakymai. Knyga 464 puslapių. Knygyne Nr. 26.

LAZDYNŲ PELEDOS RASTAI. Antras tomas. Jame telpa 38 apysakos ir apsakymai. Knyga 540 puslapių. Knygyne Nr. 27.

LAZDYNŲ PELEDOS RASTAI. Trečias tomas. Jame telpa 15 apysakų, apsakymų. Knyga 490 puslapių. Knygyne Nr. 28.

J. MARCINKEVICIAUS RASTAI. Pirmas tomas. Jame telpa romanai “Benjaminas Kordušas”, “Jis turi mirti” ir “Nemunas patvino”. Knyga 660 puslapių. Knygyne Nr. 29.

J. MARCINKEVICIAUS RASTAI. Antras tomas. Jame telpa 40 apsakymų bei apysakų. Knyga 612 puslapių. Knygyne Nr. 30.

J. MARCINKEVICIAUS RASTAI. Trečias tomas. Knyga 716 puslapių. Knygyne Nr. 31.

ZEMAITES RASTAI. Pirmas tomas. Jame telpa keliolika apysakaitių, apsakymėlių ir šeši scenos veikalai. Knyga 540 puslapių. Knygyne Nr. 33.

ZEMAITES RASTAI. Antras tomas. Jame telpa 38 apysakos ir apsakymai. Knyga 560 puslapių. Knygyne Nr. 34.

ZEMAITES RASTAI. Trečias tomas. Jame telpa 30 apysakaitių. Knyga 518 puslapių. Knygyne Nr. 35.

ZEMAITES RASTAI. Ketvirtas tomas. Jame telpa 36 apysakaitės ir rašytojos autobiografija. Knyga 508 puslapių. Knygyne Nr. 36.

ZEMAITĖ. Autobiografija. Knyga 126 puslapių. Knygyne Nr. 37 ir 38.

ZEMAITĖS GYVENIMAS. Parašė J. Butėnas. Knyga 80 puslapių. Knygyne Nr. 39 ir 40.

GARBĖ IŠ JAUNŲ DIENŲ. Parašė A. Pervencevas. Apysaka iš Tarybų Sąjungoj gyvenimo ir praėjusio karo kovų. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 41 ir 42.

VIENUOLIO RASTAI. Pirmas tomas. Jame telpa šešios Kaukazo legendos ir 13 apsakymų. Knyga 388 puslapių. Knygyne Nr. 43.

VIENUOLIO RASTAI. Antras tomas. Jame telpa 16 apsakymų ir apysakų. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 44.

VIENUOLIO RASTAI. Trečias tomas. Jame telpa romanas “Prieš Dieną”. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 45.

VIENUOLIO RASTAI. Ketvirtas tomas. Jame telpa romanas “Kryžkelės”. Knyga 356 puslapių. Knygyne Nr. 46.

VIENUOLIO RASTAI. Penktas tomas. Jame telpa romanas “Puodžiūnkiemis”. Knyga 512 puslapių. Knygyne Nr. 47.

VIENUOLIO RASTAI. Šeštasis tomas. Jame telpa trys pjesės; trys apsakymai ir iš autoriaus atsiminimų aštuoni aprašymai. Knyga 596 puslapių. Knygyne Nr. 48.

VIENUOLIO RASTAI. Septintas tomas. Jame telpa 30 kelionių įspūdžių aprašymų; dešimtis feljetonų ir devyni publicistikos straipsniai. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 49.

TARYBŲ LIETUVOJ

Pas Kilimų Gamybos Meistrus

Lietuvos kilimai. Apie juos dabar žino ne tik mūsų respublikoje. Lontvario kilimų fabriko dirbinius labai gerai įvertino specialistai Maskvos parodose. Didelėmis siuntomis kilimai vežami į Ukrainą, į Rusijos Federacijos miestus ir kaimus, saulėtąją Alma-Atą. O juk tik prieš dvejus metus šios jaunos įmonės kolektyvas pradėjo įsisavinti sudėtingą gamybą.

Fabriko rūpestingai saugomas pirmasis kilimas, išaustas 1957 metų rugpjūčio mėnesį. Pagaminusioms jį darbininkėms teko ne tik mokytis austi kilimus, bet ir statyti gamybinį korpusą. Fabriko statytojų ir pirmųjų kilimų audėjų tarpe buvo komjaunuolė Angelė Nerimaitė. Ona Brazauskaitė, Stasė Kudrevičiūtė. Dabar jos jau prityrusios gamybininkės, išaudusios ne vieną tūkstantį kvadratinį metrų kilimų.

Septynis per šešerius! Šiuos skaičius gerai prisimena kiekvienas fabriko darbininkas ir darbininkė.

Kai įmonėje buvo svarstomas septynmečio planas, darbininkai vieningai nutarė, kad 330 tūkstančių kvadratinį metrų kilimų galima išausti ne 1965 metais, kaip numatyta pagal planą, o jau metais anksčiau. Nuo pirmųjų septynmečio dienų išvystė atkakli kova už prisiminto įsipareigojimo įvykdymą. Įsisavindamas masinę produkcijos gamybą, įmonės kolektyvas statė naujus cechus, plėtė gamybą, diegė naujas labai našias stakles ir įrengimus.

Audėjų pastangos netrūkavo pirmuosius laimėjimus. Besibaigiančius pirmuosius septynmečio metus kilimų gamintojai pažymėjo, pirma laiko, įvykdę vienuolikos mėnesių planą. Darbo našumo kilimo užduotis viršyta 8,8 procento, 10 procentų palyginti su planu sumažinta produkcijos savikaina. 42-ųjų Didžiojo Spalio metinių išvakarėse kilimų audėjai sužinojo džiugią naujieną. Už laimėjimus socialistiniame lenktyniavime Liaudies ūkio taryba ir Respublikinė profsąjungų taryba suteikė fabrikuojančiai "Geriausios Lietuvos TSR Liaudies ūkio tarybos įmonės" vardą.

— Mes norime, kad mus ir toliau girtų, — kalba darbininkai. Įmonės kolektyvas prisirišęs naujus, padidintus įsipareigojimus — mėnesiu pirma laiko įvykdyti pirmųjų septynmečio metų užduo-

tį, o 1960 metais išleisti 170 tūkstančių kvadratinį metrų kilimų — tiek, kiek buvo užplanuota 1961 metams.

V. Ignatavičius

Geležbetonis — šiauliuose

Stambiapanelinės geležbetonio plokštės pradėtos gaminti ir šiauliuose. Anksčiau statyboms jos buvo vežamos iš Vilniaus.

Šiaulių geležbetonio gamykla per metus išleis 3,000 tokių plokščių.

Pirmoji Respublikoje

Gedimino kalno papėdėje, Respublikiniuose liaudies kūrybos namuose įsikūrė pirmoji respublikoj Vilniaus muzikinė biblioteka.

Jos fonduose yra daugiau kaip 23,000 įvairių gaidų leidinių, knygų meno saviveiklos, teatro, dailės klausimais; šie fondai nuolat papildomi naujais leidiniais, gaunamais iš broliškiųjų respublikų ir liaudies demokratijos šalių.

Biblioteka koplektuoja muzikos plokšteles, kurias panaudoja muzikos vakaruose, muzikinėse perklausose. Prie bibliotekos yra skaitytkla, čia galima pasiskaityti įvairių laikraščių bei žurnalų, pasinaudoti retais leidiniais, paskambinti pianinu ar paklausti muzikos.

Biblioteka padeda ruošti respublikinei jubiliejinei dainų šventei: platina jos repertuarą, dalyvauja savi-veiklos kolektyvų apžiūrose.

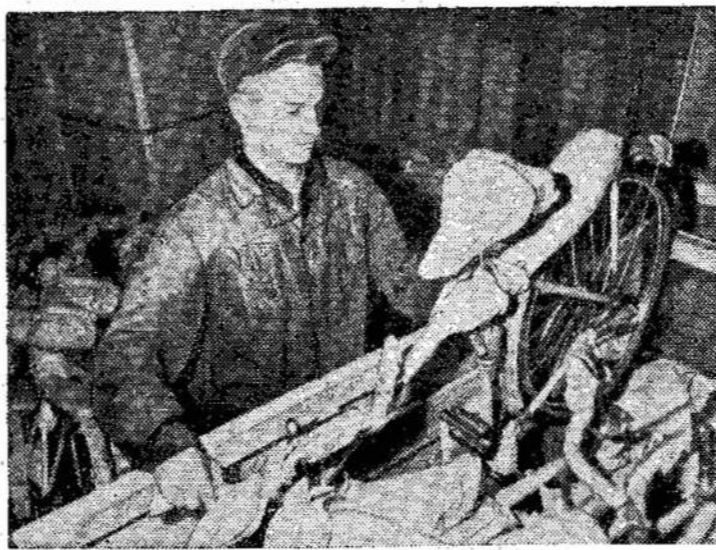
Knygų Kioskas Ceche

"Elnio" odų-avalynės kombinato juchtinės avalynės ceche komjaunimo organizacijos iniciatyva įsteigtas pirmasis mieste knygų kioskas be pardavėjo. Čia darbininkai gali gauti įvairių grožinės literatūros knygų, žurnalų. Miesto spaudos platavimo skyrius į kioską kasdien pristato naujus laikraščius.

Spaudos ir knygų kioskus be pardavėjų numatoma įsteigti ir kituose įmonės skyriuose.

1,000-asis AUTOBUSAS

Neseniai pro Kauno autobusų gamyklos vartus išvažiavo 1,000 autobusas. Kauno KAG (Kauno autobusų gamykla) pradėjo gaminti autobusus KAG-4, kurio projektą sudarė techninio skyriaus viršininkas Vladas Pu-

Iš dviračių gamyklos į geležinkelio stotį dažnai rieda mašinos su konteineriais. Ant jų matosi užrašai: Irakas, Jugoslavija, Albanija, Bulgarija. Vien lapkričio mėnesį į šias šalis išsiųsta beveik 8,000 "Ereliukų" ir "Kregždučių". Paaugliams skirtus dviračius su šiaulių gamyklos ženklu galima rasti Egipto ir Afganistano, Indijos ir Naujosios Gvinėjos, Graikijos ir Kanados, Belgijos ir Vietnamo bei kitų valstybių parduotuvėse. 1959

metais įmonė išsiuntė į užsienio šalis daugiau kaip 30,000 lietuviškų dviračių. Neseniai fabrikas gavo dar vieną naują užsakymą — pagaminti 1,000 "Ereliukų" ir "Kregždučių" Jungtinėms Amerikos Valstijoms. Tai 40-ta užsienio valstybė, į kurias bus eksportuojami lietuviški dviračiai. Nuotraukoje: įmonės supokavimo skyriaus darbininkas A. Gepejonokas ruošia lietuviškų dviračių siuntą į Iraką.

Naujametinė Dovana R. Vokiet. Pionieriams

Draugystė užsimezgė tada, kai Felikso Žemaičio vardo vidurinės mokyklos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos Rihrsdorfo kaimo pradinės mokyklos pionieriai pradėjo keistis laiškais, kuriuose pasakojo vieni kitiems apie mokslą, sportą, ateities planus.

Neseniai Vokietijos pionieriai šiauliečiams atsiuntė daugybę dovanėlių — savo pačių pagamintų spalvotų diafilmų, rankdarbių, žaislų.

Lietuvos pionieriai neliko skolingi tolimiesiems draugams ir šiomis dienomis išsiuntė jiems savo naujametines dovanas ir karštus linkėjimus.

STIKLAS — Į UŽSIENĮ

Iš Rokiškio stiklo fabriko kasdien išsiunčiami vagonai, pilni žydrų silikatinio stiklo luitų. Šiuo pusfabrikačiu Radviliškio stiklo fabrikas aprūpina daugiau kaip 15 šalies gamyklų, o už tai gauna iš kitų tarybinių respublikų ir užsienio šalių reikalingas medžiagas.

Neseniai stiklo luitą įmonė pradėjo siuntinėti ir Suomijos "Seksimo" bendrovės gamykloms.

Naujame 24 sėdimų vietų autobuse žymiai daugiau įstiklinimų, patobulinta šilumos ir motorų užsienio izoliacija, be to jis 200 kg lengvesnis už KAG-3.

Izoliacinės Plokštės Iš Spalių

Linių fabrike kasmet likdavo nesunaudota ir pūdavo ant lauko apie 2,600 tonų spalių. Įmonės kolektyvas savo jėgomis pastatė ir įrengė cechą izoliacinėms plokštėms iš spalių gaminti.

Jau pagaminti pirmieji plokščių iš spalių pavyzdžiai. Dabar fabriko kolektyvas pradės masinę jų gamybą. Dar šiais metais iš gamybos atliekų bus pagaminta apie 100 tūkstančių, o sekantisiais metais — beveik 3 milijonai 800 tūkstančių kvadratinį metrų geros ir pigios izoliacinės medžiagos.

Mokytojai Aspirantai

Lietuvos mokyklų mokytojai nuolat gilina savo žinias. Šiemet sėkmingai išlaikė egzaminus į lietuvių literatūros specialybės aspirantūrą Rietavo rajono Endriejavo vidurinės mokyklos mokytoja Emilija Dagytė; Tytuvėnų vidurinės mokyklos mokytoja Danutė Straukaitė įstojo į rusų literatūros specialybės aspirantūrą.

Dabar daugiau kaip 20 įvairių vidurinių mokyklų mokytojų priskirti prie atitinkamų specialybių Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto katedrų kandidatiniams egzaminams ruošti. Nemaža jų ruošia disertacijas mokslų kandidato laipsniui įgyti.

Už Techninę Pažangą

Mėsos kombinate vyksta nauji techniniai patobulinimai. Įmonės darbininkas Kazys Vizbaras sukonstruavo originalų prietaisą avių odoms lupiti, kuris žymiai palengvino darbą ir per metus duos beveik 13 tūkstančių rublių ekonomijos. Dešrų cecho darbininkė Regina Gorelikova sukonstravo celfanui piaustyti mašinėlę, kuri iš pagrindų pakeitė varginantį rankų darbą. Taukų lydymo ceche įrengta automatinė taukų lydymo linija. Pateikta ir visa eilė kitų vartingų patobulinimų.

Šiais metais mėsos kombinate padaryti net 49 patobulinimai, kurie leido beveik 10 procentų pakelti darbo našumą ir duos per metus daugiau kaip 800 tūkstančių rublių ekonomijos.

Šiaulių "Gubernijos" alaus darykloje baigiamas ruošti naujas vaisvandenių cechas, kuriame visi gamybos procesai bus pilnai automatizuoti.

Didėja Buitinių Reikmenų Gamyba

Alytaus "Ūkmašinos" gamykla sekančiais metais pradės gaminti didelio pajėgumo skalbimo mašinas.

Kauno "Pirmūno" fabrikas gamins dailius arbatinukus, pagal dailininko V. Gerulaičio sukurtus eskizus. 1962 metais, kai į Lietuvą pradės tekėti dujos, įmonė gamins šaldytuvus, sujungtus su dujinėmis plytelėmis.

Nemaža elektros reikmenų patiekis gamykla, kuri greit bus paleista Mažeikiuose.

Eterinius radijo taškus kaimo vietovėms pradės gaminti Vilniaus televizijos mazgų gamykla. Šiaulių dviračių gamykloje bus gaminami motopedai.

Jubiliatų Parodos

Neseniai respublikos visuomenė paminėjo žinomų Tarybų Lietuvos dailininkų — prof. N. Petrulio ir doc. I. Trečiokaitės - Žebenkienės penkiasdešimties metų jubiliejus.

Dabar Vilniaus Valstybiniame dailės muziejuje atidarytos jubiliatų kūrybos parodos. Skulptorius N. Petrulis išstatė 200 su viršum kūrinių — skulptūrinių portretų, biustų, akvarelių. Kūrinių skaičiumi labai gausi dailininkės I. Trečiokaitės-Žebenkienės paroda — apie 400 darbų; tapybinių paveikslų, portretų, peizažų, mozaikų, kartonų freskai, piešinių.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

KODEL ŽMONĖS LINKSMINASI

Tėviškos Žiburiai vedamajame stato klausimą, kodėl žmonės linksmiasi sutikdami naujus metus, lyg tai būtų nepaprastas įvykis. Jie, nauji metai, neturi religinės reikšmės, kaip kalėdos. Ypač laikraščiu nesuprantamas naujų metų šventimas krikščioniškame pasaulyje.

Išsina, jeigu nėra religinio pagrindo, tai žmogui jau nedera švesti, linksmintis.

Žmonės iš gilios senovės yra išskyrę tam tikras dienas dėl poilsio ir pasilinksminimo. Nauji metai matyti buvo švenčiami ryšiumi su tuo, kad beveik nuo to laiko pradeda diena eiti ilgyn, o naktis trumpyn. Žmonės švenčia visokias datas, tautines, valstybines, atžymėjimui visokių įvykių.

Ir kodėl žmogui nesilinksminti? Jis sukuria tas gerybes, kurios duoda jam džiaugsmą. Lietuvoje dabar vėl atgaivinama derliaus suėmimo šventė. Ir labai pritinkamai. Juk tai yra kuo džiaugtis ir yra kuo pasilinksminti.

Religiniam žmogui nėra kuo linksmintis. Jam yra sakoma, kad žemiškas gyvenimas yra mažos vertės. Jam yra sakoma, kad juo daugiau jis kentės, tuo jam bus geriau. Girdi, jautis lengviau išlys pro adatos akį, negu turčius pateks į dangų. Religiniam žmogui visai neverta stengtis kurti gerybes. Gerybės juk veda žmogų prie nusikaltimų.

Bet tie, kurie religijas palaiko ir "dangaus karalystę" perša, nesisalina nuo žemiško gyvenimo, nuo žemiškų turtų. Priešingai, kada bolševikai kur nusavina, paverčia liaudies turtu, tai jie šaukia žmones į kryžiaus karus. Privati nuosavybė visiems religijų skelbėjams yra šventas dalykas. Jie net žmogui vardo neduoda veltui.

Religinė šventė kalėdos bus seniai išnykusios, o nauji metai tur būt bus dar švenčiami, nors kai kam jie atrodė neverti švesti.

PINIGAS TURI IR KITĄ PUSĖ

Vienas tautietis Tėviškės Žiburiuose stato klausimą, "Ar bendrauti su Tarybų Lietuva?" ir atsako, kad tai yra "Lygu klausimui ar bendrauti su mūsų tautos pavergėjais ir mūsų tautos išdavikais". Bet tokį atsakymą duodas tautietis vistiek gėdijasi padėti po straipsniu savo pavardę.

Be abejonės, su žmogum, kuris savo idėjų gėdijasi, nebūtų prasmės ir ginčytis. Bet šis klausimas yra lietuviams svarbus ir galima apie tai kalbėti net ir tokiaime atsitikime, kada jį liečia bevardis žmogus.

Santykiavimas su Tarybų Lietuva yra ne vien išsivėjų klausimas. Juk ir Tarybų Lietuvos žmonės turi teisę pastatyti klausimą, "Ar verta turėti bent kokius santykius su tais, kurie bendradarbiavo su naciais ir norėjo, kad Lietuva būtų naciška, Vokietijos valdomas Ostlandas?" Mums atrodo, kad daugelis iš tų, kurie neigiamai atsiliepią apie santykiavimą su Tarybų Lietuva, yra vaidinę išdavikų vaidmenį ir yra nustoję teisės kitus pravardžiuoti "išdavikais".

Santykiavimas tarp Tarybų Lietuvos ir išsivėjų nereikia, kad kiekvienas nacių pakalikas yra laukiamas svečias. Tie ponai gali būti ramūs, kad jiems neteks santykiuoti ir bendradarbiauti. Kalba eina su padoriais žmonėmis, kurie karo audrų buvo nublokšti į užsienius; kurie šusidėjusių aplinkybių nuklydo nuo tėvynės.

Daugelis padorių tautiečių jau dabar santykiuoja su saviškiais tėvynėje ir nesiklausia visų bevardžių, ar galima santykiuoti.

Taipgi galima pastebėti, kad ir bevardžiai, jog veltui tiesijātės, kad "komunizmas ima štai keistis ir nebe tekti nei dantų, nei spalvos". Greičiau jūs visi neteksitė dantų ir užversite kojas. Buvo tokių, kurie panašiai kalbėjo keli desėtkai metų atgal. Visos jų pranašystės nuėjo niekais.

Gyvenimas duoda daug pamokų, bet yra žmonių, kurie niekad nieko iš jo nepasimokina.

Pasikalbėjimas su Buvusiu Kunigu

Rašo Rojus Mizara

Su J. Ragauskū susitikau "Lietuvos" viešbuty Kaune. Su juo norėjau susitikti, nes jo raštai man labai patinka — patinka jie kiekvienam galvojančiam žmogui, kuris juos skaito. "Laisvėje" tilpo Ragauskū raštų, ir ateityje, galimas daiktas, tilps jų daugiau, nes jis žadėjo parašyti.

Tai dar jaunas vyras, vidutinio ūgio. Kalba lėtai, bet kiekvieną žodį apgalvoja.

J. Ragauskas — buvęs katalikų kunigas ir Kauno kunigų seminarijoje buvęs dėstytojas — profesorius; auklėjo kitus kunigus, nors pats, kaip žinia, apie kunigystės metimą jau buvo seniai svajojęs.

Jis gimė 1907 m. Stasiūliškų kaime, dabartiniame Troškūnų rajone. Baigęs gimnaziją, įstojo į universitetą; jo nebaigęs — į Kauno kunigų seminariją, kurią baigė 1935 metais. Pavikaravęs, vėliau buvo paskirtas Kupiškio, paskui Panevėžio gimnazijos kapelionu. Po to buvo pakviestas būti Kauno kunigų seminarijoje dėstytoju.

1948 metais J. Ragauskas paliko seminariją, nusivilko sutaną ir stojo ateistinin darban. Tą darbą jis ir tebetęsia.

Parašė ir išleido jis jau penkias svarbias antireligionėmis temomis brošiūras: "Bažnyčia — išnaudotojų sąjungininkas ir ramstis", "Motėris ir religija", "Krikščioniškoji dorovė — darbo žmonių išnaudavimo įrankis", "Kaip kunigai apgauldinėja darbo žmones", ir "Katalikų religinės šventės ir apeigos". Neužilgo dar pasirodys dvį jo brošiūras. Be to, parašė stambų memuarinį veikalą "Ite, missa est!" (Eikite, mišios pasibaigė!). Šis veikalas jau atiduotas leidyklai ir jis išeis 1960 metais.

J. Ragauskas — talentingas publicistas, talentingas jis ir kalbėtojas. Daug yra sakęs kalbų, skaitęs referatų. Abejoju, ar yra Lietuvoje bent vienas rajonas, kuriame jis nebūtų po du ar daugiau kartų apsilankęs "su gyvu žodžiu".

Praleidau su šiuo įdomiu žmogum apie trejetą valandų. Įdomių dalykų jis man papasakojo apie savo praeitį, apie buvusius savo kolegas — dvasininkus.

Po pasikalbėjimo, aš jam įteikiau keletą raštų klausimų, prašydamas, kad jis raštų į juos ir atsakytų. Žemiau jie telpa.

J. Ragauskui klausimai ir į juos atsakymai

1. Ar nesigailite metų kunigystę?

Ats.: Kad aš tapau kunigu, to ėmiau gailėtis dar nepraėjus nė dešimčiai metų nuo išsivėtinimo. Dabar gi jau dvylikti metai, kai mečiau kunigystę, o aš ne tik nesigailiu šio savo žygio, bet vis labiau džiaugiuos, kad, įsisavinęs teisingą materialistinę pasaulėžiūrą ir nutraukęs ryšius su bažnyčia, galiu dar ir kitiems padėti susivokti pasaulėžiūrinuose klausimuose.

2. Ar galite pasakyti, kokius veikalus numatote parašyti ateityje?

Ats.: Dar šiais metais išeis iš spaudos mano knygutė moksleiviams apie religiją ir dorovę, o sekančiais metais — apie bibliją. Atiduota spaudai mano atsiminimų knyga, kurią leidžia LTSR Valstybinė Grožinės literatūros leidykla. Ta pati knyga verčiama į rusų kalbą: ją išleis Visasąjunginė Politinės literatūros leidykla.

3. Man esant Kauno kunigų seminarijoje buvo sakę, jog daug esamų seminarijoje klierikų - auklėtinųjų yra atitarnavę tarybinėje armijoje, — kaip tai išaiškinti?

Ats.: Visi tarybiniai piliečiai yra lygūs prieš įstatymus, todėl ir karinės prievolės atšvilgiu nedaroma išimčių būsimiems kulto tarnautojams - klierikams; jie turi, kaip ir visi kiti tarybiniai jaunuoliai, atitarnauti kariuomenėje. O jeigu kai kurie jaunuoliai, ne tik tai baigę vidurinę mokyklą, bet dargi atitarnavę kariuomenę, vis dar tebetiki į dievą, tai tas rodo, kokią didelę įtaką atskiriems jauniems žmonėms padaro religinis vaikų auklėjimas šeimoje, tėvų, bobučių ir senelių "pamokymai", o taip pat ir kunigų veikla.

4. Kaip ilgai, tamstos nuomone, Tarybų Lietuvoje dar bus žmonių, "tikinčių į dievą" ir aukojančių dvasininkijai savo uždirbtus rublius?

Ats.: Tikinčiųjų skaičius Tarybų Lietuvoje sparčiai mažėja; kartu keičiasi pačių tikinčiųjų tikėjimas: tikintieji virsta praktiniais ateistais. Kitaip sakant, savo praktiniame gyvenime tikintieji vis mažiau besilaiko religinių nuostatų: jie nebedėvi škaplierių nei "šventų" medalikėlių, viešose vietose nebesižegnoja, nesilaiko pasninkų, retai kalba kasdieninius potėrius, rečiau eina išpažinties, nepaiso tokių pa-

grindinių evangelinių taisyklių, kaip "Nesirūpinkite, ką valgysite ir kuo apsilivksite", "Nesirūpinkite rytdiena", "Nesipriešinkite piktam" ir t. t. Tvirčiau laikosi žmonėse tik tos religinės apeigos, kurios yra glaudžiau susijusios su liaudies papročiais: krikštas, šliūbas, religinės laidotuves, kalėdų, velykų šventės ir pan.

Nauja tarybinė tikrovė suteikia žmonėms naują gyvenimo turinį, kuria naujus papročius, keičia patį žmogų, kurio buityje vis mažiau vietos belieka religijai. Tačiau tiksliai numatyti, kada būtent išnyks religija, neįmanoma.

5. Ar, tamstos nuomone, tikintieji gali būti geri komunistinės visuomenės statytojai?

Ats.: Religinis tikėjimas neatima žmogui galimybės būti doru tarybinio piliečiu, bet ir nepadedą jam tokio būti. Priešingai, tas, kuris tiki į dievą ir į "amžiną laimę danguje", negali kartu tikėti komunizmu. Juk religija teigia, kad žmogus žemėje negali būti laimingas, tuo tarpu komunizmas yra ne kas kita, kaip laimingo, t. y. visapusiškai aprūpinto žmogaus gyvenimo sąlygos žemėje.

Vadinasi, tikintieji gali būti geri tarybiniai piliečiai, bet negali būt sąmoningi ir atsidėję komunizmo statytojai.

6. Kaip tamstos sveikata?

Ats.: Ačiū už malonų dėmesį! Nors jau varau šeštą savo amžiaus dešimtį, bet sveikata skūstis negaliu — esu visiškai sveikas.

Leiskite šia proga nuoširdžiai palinkėti "Laisvės" laikraščio skaitytojams ir visiems pažangiesiems tautiečiams Amerikoje geros sveikatos ir sėkmės gyvenime!

1959 M. SVARBIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

NEW YORK. — Kiekvienais metais radijo komentatoriai ir redaktoriai balsuoja, kokios buvo tais metais svarbiausios žinios. Associated Press, News ir radijo balsavo 3,800 asmenų.

Jie nubalsavo, kad svarbiausia No. 1 žinia 1959 metais buvo, tai Chruščiovo apsilankymas Jungtinėse Valstijose. Antrąją vietą užėmė Tarybų Sąjungos raketos, kurios pasiekė mėnulį ir nutraukė jo paveikslus.

Trečioje vietoje buvo žinios iš Kubos, o šeštoje — prezidento Eisenhowerio kelionė į Aziją ir Europą.

Pastabos

Nora Beloff, Londono Ob serverio korespondentė, b jokių abejojimų sako, ka gandai, būk 150 vengrų jau nuolių bus sušaudyta, kad jie pasieks 18 metų amžiaus buvo grynas išmisas.

Tai buvę padaryta žmonių, kurie norį koku nors būdu diskredituoti Vengrijos vyriausybę su Kadaru priešakyje.

Tokių pasakų buvę paruošta nemažai.

Tais gandais labai greitai patikėjo mūsų užsienio reikalų ministras Green. Kana dos atstovai iškėlė šį klausimą net Jungtinėse Tautose.

Sakoma, kad buvo prikalbėta 20,000 studentų Kana doje pasirašyti peticija.

Kaip matome, atsirado nemažai lengvatikių, kurie patikėjo "vaduotojų" paleistiams melams.

Pranešimai iš Vokietijos vis dažniau kalba apie nacių siantėjimą.

Siomis dienomis Vakarų Vokietijoje naciai išniekino svastikomus eilę sinagogų, katalikų bažnyčių ir kitų pastatų.

Juo tvirtesnė Vakarų Vokietija darosi, tuo aiškiau galvas kelia naciai, kurių pilna Adenauerio valdžios aparate.

Toronto antro wardo aldermanė, Mrs. M. Birchard, kuri praėjusią vasarą su dukrele viešėjo Vakarų Vokietijoje ir turėjo daug pasikalbėjimų su vokiečiais, rašo Globe and Mail, kad patys vokiečiai pradeda baugintis nacizmo atgijimo.

Ji stebisi, kam Vakarai ginkluoja Vakarų Vokietiją, kurioje, Adenauerio valdžios globoj, išnaujo kelia galva nacizmas.

Mane ima juokas, kai Tarybų Lietuvos šmeižikai diskusuoja apie santykiavimą su Tarybų Lietuva ir net bendradarbiavimą.

Kas gi nori, ką bendra turėti su šmeižikais?

Na, tai jau įžengėme į 1960 metus.

Daugelis klausia, ar jie bus geresni?

Jie bus tokie, kokiais žmonės juos padarys.

Zmogus atsakomingas už gerus ir blogus metus.

Gamta dabartinių metų nebėra nusveriančiu dalyku, nors ji kartais iškrečia špokus.

Tad kiekvienam reikia rū-

Rašytojas Rojus Mizara užmezgė daugybę naujų pažinčių Lietuvos sostinėje Vilniuje. Štai jis čia su garsiojo romano "Parduotos vasa-

ros" autoriumi rašytoju Juozu Baltušiu. Viduryje — J. Baltušio žmona, įžymi teatro aktorė Monika Mironaitė. Dešinėje — R. Mizara.

Ką Kiti Rašo

Ar ne per daug triukšmaujama?

Jungtinių Valstijų propaganda užsienyje skelbia, kad proporcingai darbininko alga yra apie \$85 per savaitę, tai yra, apie \$4,500 per metus įplaukų. Suprantama, tas daroma su tikslu išgarsinti Amerikos darbininkų "gerbūvį".

Tikrumoje masės darbininkų to gerbūvio neturi. Vyriausybės atskaitos už įplaukų taksus parodė, kad 7,000,000 šeimų galvų gavo per metus tik po \$2,000, o apie 7,000,000 šeimų tik virš \$2,000 įplaukų.

Vėlesniu laiku kai kurių AFL-CIO unijų vadai įsikibo į tą aukštų algų pasaką ir sako, kad tarptautinėje rinkoje "Tarybų Sąjunga parduoda prekes, kurias labai žemų algų darbininkai pagamino".

Bet gi tie vadai "pamiršta" tą, kad mūsų šalyje til: vienas iš keturių darbininkų yra unijistas. Faktas yra, kad neunijistų algos ir mūsų šalyje yra žemos.

Apie 4,000 Jungtinių Valstijų laivų plaukioja po Libėrijos, Panamos ir Honduras vėliavomis tik tam, kad pabėgus nuo unijinių algų. Per metų metus laivakrovių ir jūrininkų unijų vadai daug prikalbėjo, bet nieko nedarė, kad ir tų laivų darbininkus suorganizavus.

Prieš kiek laiko Graikijoje susiorganizavo Pan Hellenic Seamens federacija, kuri jau suorganizavo jūrininkus 250 laivų, kurie plaukioja po svetimų šalių vėliavomis.

Federacijos žygiai nepatinką J. Carranui, prezidentui National Maritime unijos ir viršiniškams iš Seafarers International unijos. Pasto-

pintis, kad nieko bloga pasauliui neatsitiktų.

J. Y.

jimui Federacijai kelio jie organizuoja International Maritime Workers uniją.

— Laisvė

Pasigyrimai nėra tikrovė

Konservatyvių Londono "Daily Express" labai nepatenkintas rezultatais prezidento Eisenhowerio pokalbio su premjeru Manmillanu, kancleriu Adenaueriu ir prezidentu De Gaullu. Kas atsiekta tame sąskrydyje? Šis laikraštis rašo:

"Macmillanas ir Lloydas laimėjo laikiną priėmimą jų politikos laikyti serijas viršūnių pokalbių Vakarų su Rytais.

Kancleris Adenaueris rodos tikis, kad jam pavyko prieš Britanijos siūlymą spręsti Berlyno problemą

atskirai nuo kitų.

Eisenhoweriui pavyko prilaikyti dvi Europos valstybių grupes nuo diskriminavimo Amerikos produktų.

De Gaullas laimėjo viršūnių konferenciją Paryžiu.

Taigi, kurie skelbia, kad Paryžiuje Vakarai pradėjo naują erą savai politikai, bergždžiai giriasi ir save apgaulioja. Juo labiau viliasi tie, kurie laukė didelių smūgių Tarybų Sąjungai.

"Daily Express" palaiko JAV užsienio politiką, bet kalbėdamas apie Eisenhowerio misiją ir vaidmenį Paryžiuje, išmetinėja:

"Po triumfalo Eisenhowerio tūro laisvajame pasaulyje laukta, kad jis naujų pajėgų įtryks į sustingtančią kraujotaką".

Vakarų pasaulio kraujotaka kliūva ir to pasaulio sveikata eina menkyn, bet prezidentas Eisenhoweris, sako tas laikraštis, nepagaivino sirguliojančio Vakarų pasaulio.

Atrodo, kad po didelio triumfo ir didelių pasigyrimų, pasėkos bus, kaip ir pirmiau, menkos.

Kai kas netgi gyrėsi, jog premjeras Chruščiovas būsiąs "prispirtas kampan" ir turėsiąs nusileisti.

"Daily Express" tačiau mato, kad nieko sau didelio ir daug lemiančio Vakarų lyderiai nesugalvojo.

Maskvos "Pravda" netik nemato Paryžiaus konferencijoje nieko blogo Tarybų Sąjungai, bet kaip tik priešingai:

"Paryžiaus konferencija bendrai imant rodo žingsnį pirmyn kelyje link mažinimo tarptautinio įtempimo".

Maskvos radijo politinis

ŠYPSENO

Kodėl trumpos dienos žiemą

"Pasakyk, Joneli, koks skirtumas tarp šilumos ir šalčio", klausia mokytoja.

"Nuo šilumos kūnai plečiasi, o nuo šalčio traukiasi", atsako Jonelis.

"Puiku! Pavyzdžiui?"

"Vasarą dienos ilgos, o žiemą — trumpos".

Lai ir kiti...

Kartą tėvas pranešė vaikams:

"Rytoj mama iškeps pyragą. Kas jį valgys?"

"Aš!" sušuko vienas sūnus.

"Poryt paskersime paršuką. Kas jį valgys?"

"Aš!" atsiliepė tas pats vaikas.

"O šiandien papiausime žąsį. Kas ją valgys?"

"Aš, aš!" šaukia tas pats vaikas.

"Ryt eisime į lauką padirbėti. Kas iš jūsų ars?"

"Vis aš ir aš, ir kiti tegu ką nors daro", atsako tas pats vaikas.

komentatorius sako, kad šaukimas viršūnių konferencijos, ar eilės jų, reiškia priėmimą TSRS pasiūlymo taikingam sprendimui svarbiausių tarptautinių problemų. Jis taipgi pridūrė:

"JAV, TSRS, Britanijos ir Prancūzijos lyderių pokalbiai pagelbės panaikinti vienai kitais nepasitikėjimą ir nuožiūras ir tuo prisidės prie mažinimo tarptautinių santykių įtempimo".

TSRS vadovybė, taigi, nemato sau nieko blogo iš pokalbių Paryžiuje.

Verta pastebėti, kad JAV komercinė spauda kur kas labiau, negu pati valdžia, ieško planų ir žygių kenksmingų Tarybų Sąjungai, bet nesuranda. Jai tenka džiaugtis jos pačios išgalvotais žygiais "Chruščiovą kampan prispirti". Tie "prispyrimai" kartojami ir kiekvieną sykį jie apvilia pačius jų sumanytojus.

Jokie influotos vaizduotes pagaminti planai prieš TSRS ir liaudies respublikas negelbės. Visa pasaulinė kryptis dabar eina priešingai kapitalistiniam pasauliui. Pirmiau jo palaikytojai dar korė savo viltis ant karo, bet dabar ir jie patys mato, kad toks karas būtų jiems patiemis pragaištingas. Dabar jiems tenka vilioti save tik svajonėmis.

— Vilmis

Aušros Vartai

VI. Mozūriūnas

Močios varsto juodąjį rožančių, Beria maldą jų pamėlę dūpos. Atsidusę mini Kristaus kančią Ir ilgai prie Aušros vartų klūpo.

Bet ar maža jos kančių patyrė, Ar mažai gyvenimas jas plakė? Sakė — Kristus už žmonių mirė, Bet už ką jos vargo, ar kas sakė?

Marija čia žvelgia metų metais, Iš paveiklo, pakabinto mūre, Abejinga tam, ką vartuos mato, Abejinga šitai skausmo jūrai.

O juk čia, ant akmenų, sudėta Tiek vilties, širdies ir nuolankumo, Kad net mūrai gali pajudėti Ir pravirkti nuo kančios sunkumo.

Aš žvelgiu į akmenis, į langą, Kur vargai tiek amžių klūpė žmogų... Kad galėčiau, aš nukelčiau dangų Ir apdengčiau Aušros vartų stogą.

Kad galėčiau, auksu juos aptverčiau Ir apkločiau grindinį duobėta, Kad ne išgalvotą Kristaus kančią — O paprastų žmonių kančias minėtu.

Mokslo Klausimais

P. Tamutis

Fizikos-matematikos mokslų kandidatas

Visuotinė trauka

Gamtoje pastebime reiškinių, turinčių daug bendro, bet visai nepanašių vienas kitą. Prisiminkime nors ir šiuos: švytuoklės švytavydas, laisvai paleisto akmens kritimas, potvyniai ir atoslūgiai vandenynuose, Mėnulio ir dirbtinio palydovo skriejimas apie Žemę, Žemės ir kitų planetų skriejimas apie Saulę.

Ar yra kas nors bendro šiuose reiškiniuose? Visi jie turi vieną ir tą pačią priežastį — visuotinę trauką — gravitaciją.

XVII a. pabaigoje žinomas anglų fizikas Niutonas įrodė, kad visi materialūs kūnai vienas kitą traukia. Šios jėgos vadinamos visuotinės traukos, arba gravitacijos, jėgomis. Saulė traukia į save Žemę, o Žemė traukia į save Saulę. Saulės traukos jėga verčia Žemę skrieti aplink Saulę. Jei ši trauka dingtų, Žemė judėtų visą laiką liestine savo orbitai ir nutoltų nuo Saulės. Saulės traukos jėga verčia Žemę visą laiką kristi į Saulę. Tokiu būdu Žemė, skriedama apie Saulę, dalyvauja iš karto dviejuose judesiuose: ji tolsta nuo Saulės liestine savo orbitai ir kartu krinta į ją. Tiedu judesiai susideda ir duoda Žemės atstojamąjį judesį orbitai, kuri savo forma labai artima apskritimui.

Žemės judesį apie Saulę padeda suprasti toks pavyzdys. Sukamas akmuo, priristas prie guminės virvelės, skrieja apskritimu. Virvelei nutrūkus, akmuo lekia liestine apskritimui, kuriuo jis judėjo, ir tolsta nuo rankos. Panašiai judėtų Žemė, jei dingtų Saulės trauka. Jei guminė virvelė nutrūktų, tai ji visą laiką traukia akmenį į ranką, kaip Saulė traukia Žemę. Virvelės traukiamas akmuo artėja prie rankos, jis, kaip ir Žemė, čalyvauja iš karto dviejuose judesiuose: tolsta nuo rankos liestine apskritimui ir kartu artėja prie rankos. Šie abu judesiai, vykstantieji drauge, verčia akmenį judėti apskritimu. Galima pasakyti, jog Saulės trauka yra lyg nematoma guminė virvelė, kuria ji suka apie save Žemę.

Panašiai Žemė traukia Mėnulį bei dirbtinius palydovus ir verčia juos skrieti apie save. Žemės trauka verčia kristi į paviršių ir iš rankos laisvai paleistą akmenį.

Kokią jėgą Žemė traukia akmenį, tokio pat dydžio jėga akmuo traukia į save Žemę. Dėl Žemės traukos akmuo krinta į Žemę, o dėl ak-

mens traukos, tuo pat metu, Žemė, teoriškai imant, krinta ant akmens. Žemė yra labai didelis kūnas, lyginant ją su akmeniu, todėl jos kritimas akmens kryptimi visai nežymus ir jo praktiškai negalima pastebėti. Dėl to akmens kritimo metu Žemę laikome nejudančia akmens atžvilgiu.

Niutonas atrado dėsnį, vadinamą visuotinės traukos dėsniumi, kuris nusako traukos jėgos dydį. Pagal jį, traukos jėga sparčiai mažėja didėjant atstumui tarp kūnų. Atstumui padidėjus dvigubai, traukos jėga sumažėja keturgubai, o atstumui padidėjus trigubai, ji sumažėja devynis kartus. Sakoma, jog traukos jėga atvirkščiai proporcinga kūnų savitarpio atstumo kvadratu. Tostant kūnams nuo Žemės, ji traukia juos vis silpniau ir silpniau, nes tarp jų atstumas didėja. Vadinasi, kaino papėdėje Žemės trauks kūną šiek tiek stipriau, negu jo viršūnėje. Tas skirtumas būna nežymus ir jį sunku nustatyti. Žemės traukos jėga mažėja kylant aukšty. Dešimties kilometrų aukštyje ji sumažėja 0,3 %, 100 km aukštyje — 3 %, 1,000 km aukštyje sumažėja ketvirtadaliu, o Mėnulio buvimo vietoje — 3,600 kartų. Traukos jėgos mažėjimu, atstumui didėjant, paaiškinami potvyniai ir atoslūgiai vandenynuose.

Pagal visuotinės traukos dėsnį, traukos jėga auga didėjant kūnų masei, jų medžiagos kiekiui. Didelę traukos jėgą turi tik labai dideli kūnai. Tokie kūnai yra Mėnulis, Žemė, planetos, Saulė, žvaigždės. Pagal visuotinės traukos dėsnį lengvai apskaičiuojama įvairių dangaus kūnų traukos jėga jų paviršiuje. Mėnulyje ji yra 6 kartus mažesnė, negu Žemėje, nes jo masė gerokai mažesnė už Žemės masę. Jupiteryje ji didesnė už Žemės traukos jėgą 2,6 karto, o Saulėje — 28 kartus, nes šių dangaus kūnų masės žymiai pralenkia Žemės masę. Traukos jėga tarp kūnų, su kuriais susiduriame kasdieniniame gyvenime, yra nežymi dėl jų menkos masės. Vaikščiudami miesto gatvėmis, sutinkame praeivius, kurie traukia mus tai į vieną, tai į kitą pusę. Šios traukos nejaučiame tik dėl to, kad ji maža. Mat, praeiviai traukia mus silpniau, negu tai darytų siūlu prirista musė.

Kai kuriose populiariose knygos visuotinės traukos

dėsniu atradimas aiškina- mas atsitiktinumu. Rašoma, jog 23 metų Niutonas sėdėjęs susimąstęs sode ir, pamatęs krintantį obuolį, iš karto atspėjęs traukos dėsnį. Tokia šio dėsniu atradimo istorija neteisinga. Niutonas daug dirbo, kol išplėšė iš gamtos traukos jėgos dėsniu paslaptį ir išitkino jo teisingumu. Jau prieš Niutoną buvo keliamos mintys, kad tarp dangaus kūnų veikia traukos jėgos. Žinomas vokiečių astronomas Kepleris jau prieš Niutoną aiškino planetų skriejamą apie Saulę. Saulės trauka, o italas Džiovani Boreli manė, kad keturi Jupiterio palydovai skrieja apie jį dėl pastarojo traukos. Šitokios mintys, nors anais laikais ir labai vertingos, buvo speliojimai. Tik Niutonas, naudodamasis griežtais matematiniais samprotavimais, įrodė visuotinės traukos jėgų buvimą.

Traukos jėgos pasižymi nepaprastomis savybėmis. Jos nepaprastai skvarbios. Nėra jokių ekranų, kuriais galima būtų užsidengti nuo traukos jėgų. Jos prasiskverbia pro storiųjų visų mums žinomų medžiagų sluoksnius. Anglų rašytojas Uelsas savo romane "Pirmieji žmonės Mėnulyje" sugalvojo fantastinę traukos jėgos nepraleidžiančią medžiagą "kevoritą". Kūnas, po kuriuo buvo padedamas "kevoritas" atsipalaiduodavęs nuo Žemės traukos ir, Mėnulio veikiamas, galėdavęs į jį keliauti. Tokiu būdu ir keliavo į Mėnulį Uelso romano herojai. Deja, įrodyta, kad medžiaga, nepraleidžianti traukos jėgos, iš viso negali egzistuoti, ir todėl "kevoritas" liks visiems laikams tik fantazija.

Traukos jėgos veikia tarp visų kūnų: tarp kietų kūnų, tarp skysčių ir tarp dujų. Jos veikia didžiuliuose nuostoliuose tarp žvaigždžių, tarp kurių erdvė praktiškai tuščia.

Erdvėje, supančioje kiekvieną materialų kūną, kuriasi vadinamasis traukos, gravitacinis, laukas. Traukos laukas — tai objektyvi realybė, tai tam tikra materijos egzistavimo forma. Žemė, planetos, Saulė, žvaigždės — visos kuria nuosavus traukos laukus, panašiai kaip visi įelektrinti daiktai kuria apie save elektrinius laukus. Jos traukia kiekvieną kūną tik tada, kai jų traukos laukas šį kūną pasiekia ir paveikia. Traukos laukai, o kartu ir traukos jėga ne iš karto visur atsiranda, bet sklinda šviesos greičiu (300,000 km per sek.). Tai didžiulis greitis. Judėdami šiuo greičiu, per vieną sekundę galėtume beveik nusukti į Mėnulį arba 7 kartus apkelti aplink

Isidėmėtina Grįžtantiems į Lietuvą

Kostas Redekas

LTSR Ministrų Tarybos Reikalų Valdybos vyresnysis referentas grįžusiųjų į Tėvynę reikalams

Kasmet vis daugiau mūsų tautiečių, gyvnančių užsienyje, grįžta į Tarybų Lietuvą. Jokie pabėgusių iš Tėvynės buržuazinių nacionalistų šmeižtai ir gąsdinimai nesulaiko dorų žmonių nuo grįžimo į gimtinę.

Per šiuo metų dešimt mėnesių iš įvairių pasaulio šalių į Tarybų Lietuvą grįžo du kartus daugiau mūsų tautiečių negu per visus 1958 metus. Grįžusiųjų tarpe — žmonės įvairaus amžiaus ir įvairiu laiku palikę savo tėvynę.

Grįždami į savo socialistinę Tėvynę, mūsų tautiečiai žino, kad jie čia niekuomet nebus bedarbiais, kad senatvėje arba nedarbingumo atveju jie gaus pensijas, kad jų vaikai galės mokytis ir įsigyti mėgstamas specialybes.

Tarybiniam piliečiams teisė į darbą, mokslą ir ap rūpinimą senatvėje garantuoja konstitucija.

Skiriant pensijas pagal senatvę ar nustojus darbingumo užskaitomas ir visas darbo stažas, dirbtas užsienyje samdos pagrindais.

Dauguma grįžtančiųjų piliečių parsiveža visus atitinkamai sutvarkytus dokumentus apie jų darbo stažą užsienyje, ir jiems, sulaukus nustatyto amžiaus arba nustojus darbingumo, tuojau paskiriama pensija.

Tačiau neretai pasitaiko tokių, kurie, išdirbę užsienyje po 30 ir daugiau metų, neparsiveža jokių dokumentų, įrodančių jų darbo stažą, arba parsiveža dokumentus, nelegalizuotus Tarybinėje atstovybėje. Tokiems piliečiams, kol jie gauna dokumentus arba juos legalizuoja, nusitęsia pensijos paskyrimo laikas.

Samdos pagrindais darbo stažas užsienyje nustatomas

Žemė.

Niutonas, įrodęs traukos jėgų buvimą, negalėjo išaiškinti jų prigimties. Jis negalėjo nustatyti, kodėl vienas kūnas traukia kitą. Į šį klausimą negali galutinai atsakyti ir šių dienų fizika, nors nuo Niutono laikų praėjo daugiau kaip 200 metų. Tas klausimas pasirodė esąs vienas sunkiausių šiuolaikinėje fizikoje. Jo galutinis išsprendimas — tai vienas svarbiausių ateities mokslo uždavinių. Iki šiol buvo sukurta įvairių hipotezių traukos jėgų prigimčiai išaiškinti.

(Bus daugiau)

pagal Tarybų Sąjungos Užsienio reikalų ministerijos nustatytą tvarką legalizuotus dokumentus.

Neturint dokumentų apie visą turimą darbo stažą užsienyje ir negalint jų gauti dėl to, kad visiškai likviduota įstaiga ar įmonė, arba nesant archyvinų dokumentų, trūkstamą darbo, dirbto užsienyje, stažą nustato pensijoms skirti komisijos, remdamosios ne mažiau kaip dviejų liudytojų parodymais. Jeigu liudytojai yra užsienyje, tai jų rašytinius parodymus apie darbo stažą pensijoms skirti komisijos priima tik su ta sąlyga, jeigu tie parodymai yra legalizuoti.

Darbas, dirbtas pas atskirus piliečius (namų darbininkams, šoferiams ir panašiai), gali būti patvirtintas profsąjunginių organizacijų pažymomis, o negalint jų gauti — samdytojų pažymomis.

Todėl, kad nebūtų kliūčių pensijai gauti, patariame visiems grįžtantiems į Tėvynę piliečiams paimti iš visų darboviečių pažymėjimus apie ten dirbto darbo laiką ir juos parsivežti.

Visi dokumentai, patvirtinantieji darbo stažą, dirbtą užsienyje, turi būti legalizuoti Tarybų Sąjungos atstovybėje.

(Pabaiga ant 12 pusl.)

Mary Long, torontietė, jauniausia televizijos aktorė. Jai vos 8 metai. Ji vaidina mažos mergaitės rolę Fitzgeraldo Fiedruose pastatymuose.

Kaip Eina LB Vajus

Nors švenčių laikotarpis, bet Liaudies Balso draugai ir draugės neužmiršo savaitraščio išlaikymo reikalus. Laike pastarosios savaitės gauta devynios naujos prenumeratos ir \$282.93 aukų. Pirmo rajono draugai sutikdami Naujus metus užbaigę išpildyti ir naujų prenumeratų kvotą, o aukų kvotą papildė gražiu bei labai reikalingu dėl LB išlaikymo kaupu.

Trečio rajono draugai irgi gražų šuolį pirmyn padarė su naujomis prenumeratomis. Jie aukų kvotos išpildymu toli pralenkė visus kitus rajonus, o naujų prenumeratų kvotos išpildymą dar tik gerai įpusėję. Netenka abejojti, kad jie paliktų neišpildę naujų prenumeratų kvotą.

Antras rajonas irgi gražiai pasiryžė pirmyn. Ypatinai gražiai pasirodė torontiečių vajeaus komitetas su kolektyviai sukeltomis aukomis ir pažengė pirmyn su naujų prenumeratų kvotos išpildymu.

Buvusių vadininkų eilę papildė vadininkai T. Dagys iš Kenoros, Ont., ir F. Gutauskas iš Revelstoke, B. C. Pirmiau atsiliepusieji Detroito, Port Arthur, Winnipeg, Montrealo, Red Lake, Rodney, Lethbridge, Rochester ir Toronto vadininkai gražiai papildė vajeaus darbo rezultatus.

Torontiečių vadininkų priešakyje vis laikosi J. Valaitis su 257 punktais. Kiti vadininkai turi punktų sekancias: T. Rimdžius 158, J. Valūnas 84, P. Mockaitis 59, J. Indriūnas 39, P. Bepirštis 27, J. Morkūnas 25 ir keletas kitų po kiek mažiau.

Iki sausio 4 d. vidurdienio iš rajonų gauta sekancias:

Iš pirmo rajono 20 naujų prenumeratų ir \$847.50 aukų.

Iš antro rajono 29 naujos prenumeratos ir \$1,982.73 aukų.

Iš trečio rajono 6 naujos prenumeratos ir \$559.00 aukų.

Iš ketvirto rajono 3 naujos prenumeratos ir \$126.00 aukų.

Iš JAV 29 naujos prenumeratos ir \$713.50 aukų.

Bendrai laike šio vajeaus gauta 87 naujos prenumeratos ir \$4,228.73 aukų.

Vadininkai pagal punktus išsiriakivę sekancias:

Toronto vadininkai	1,668
Montrealo vadininkai	1,416
Windsoro vadininkai	377
Hamiltono vadininkai	368
Winnipeg vadininkai	303
Chicagos vaj.	300
Port Arthur vaj.	282
So. Bostono vaj.	193
Brooklyno vaj.	133
Vancouver vaj.	103

Rodney vaj.	100
Waterburio vaj.	92
Detroito vaj.	78
Rochesterio vaj.	77
Red Lake vaj.	58
Miami vaj.	54
Kapuskasing vaj.	46
Atikokan vaj.	41
Baltimore vaj.	37
Sudburio vaj.	33
Delhi vaj.	30
Lethbridge vaj.	30
Los Angeles vaj.	25
San Leandro vaj.	20
Kenoros vaj.	12
Revelstoke vaj.	10

Ir penkiolika kitų vadininkų bei jų grupių turinčių po

mažiau kaip 20 punktų, kurių skaičius laike praeitos savaitės nesikeitė, čia nekartojame.

Kada skaitysite šią vajeaus apžvalgą, tai bus belikę tik kelios dienos vajeaus veiklai, nes visi vajeaus darbo rezultatai, ypatingai lenktyniuojančių vadininkų, turi pasiekti LB raštine ne vėliau sausio 20 d., 1960 m. Labai prašome, ypatingai ketvirto rajono draugus ir drauges viską daryti, kad vajui būtinuosios kvotos būtų išpildytos su kaupu. To iš mūsų reikalauja būtinieji Liaudies Balso išlaikymo reikalai. Visi ir visur pasistenkime kuo pasekmingiau užbaigti šį vajų.

K. Kilikevičius

Kas Kaip Remia Liaudies Balsa

F. Kazokas, Lethbridge, Alta., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$5.00 surinktų aukų. Aukojo: F. Kazokas \$2.00; W. Kazokas, J. Wiesinskas ir J. Zdanis po \$1.00.

A. Daukantas, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

J. Legas, Port Arthur, Ont., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir pas T. Pilkis draugų susitikime užbaigimui LB vajeaus suaukotas \$25.00. Aukojo: F. Imbrose \$5.00; K. Lukoševičius ir W. Staipes po \$3.00; Tony Pilkis, J. Karons, G. Stenulis, J. Legas, P. Kunčys ir A. Maleckis po \$2.00; Annette ir Patse Pilkis po \$1.

KLLD Toronto kuopos vajeaus komitetas pridavė kolektyviai sukeltus \$145.43 dėl LB paramos.

Adele Wardo, Detroit, Mich., vėl prisiuntė dvi naujas ir atnaujintų prenumeratų su \$1.50 aukų. Aukojo trys po 50 ct.

M. Deedas, Red Lake, Ont., prisiuntė dvi naujas prenumeratas, keletą atnaujintų ir antru kartu šiame vajuje vėl jis paaukojo \$10.00.

Tony Dagys, Kenora, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė \$10.00 surinktų aukų. Aukojo po \$1.00: T. Dagys, A. Williams, J. Jons, A. Zmejauskas, J. Indrulion, A. Peca, Paskievis, V. Kuliša, J. Skadis ir S. Jarman.

P. Mažilis, Rodney, Ont., prisiuntė pluoštą atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe jo paties ir F. Koklio po dvi atnaujintas į Lietuvą ir \$15.00 aukų, kurias sudėjo: F. Koklys \$10.00 ir P. Mažilis \$5.00.

V. Vitkus, Toronto, atsinaujino sau ir užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

P. Mockaitis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir \$3.00 surinktų aukų. Aukojo: P. Meldazis \$2.00 ir P. Vaitkus \$1.00.

F. Gutauskas, Revelstoke,

B. C., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$6.00 surinktų aukų. Aukojo: A. Grabauskas ir F. Gutauskas po \$2.00; S. Melnick ir T. Leon po \$1.00.

M. Vidruk, Winnipeg, prisiuntė naują prenumeratą užrašytą P. Civilio Lietuvos, pluoštą atnaujintų ir \$9.50 surinktų aukų. Aukojo: J. Balalis \$3.00; St. Kriščiūnas ir F. Zalus po \$2.00; C. Klubiectis \$1.50 ir P. Civilis \$1.

T. Rimdžius, Toronto, pridavė naują prenumeratą užrašytą B. Ukelio į Lietuvą, taipgi ir nuo jo \$1.50 aukų.

V. Strazevičius, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė dvi naujas prenumeratas, kurių vieną užrašė U. Doveikiene Lietuvos, keletą atnaujintų ir \$19.50 surinktų aukų. Aukojo: Lietuvis \$5.50; A. Samson ir Naujų Metų Patrijotas po \$5.00; A. White \$2.00; P. Miškinis ir E. T. po \$1.00.

H. Dabravolskienė, Toronto, gerbdama tragiškai mirusį savo gyvenimo ir bendrų idėjų draugą ir šeimos tėvą M. Dabravolskį, paaukojo velionies nuolatos skaityto laikraščio LB paramai \$25.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

J. Misevičius, Tahisi, B. C., \$6.00;

J. Mitalas, Marathon, Ont., \$6.00;

P. J. Anderson, Rochester, N. Y., \$1.00;

J. Werbela, New Philadelphia, Pa., 50 c.;

J. Šinkūnas, Toronto, \$5;

T. Kamichaitis, Toronto, \$1.00;

M. Zurauskas, Bourlemaque, Que., \$1.00;

T. Narusis, Lethbridge, Alta., \$1.00;

Ch. Jasutis, Toronto, \$4;

M. Samosh, Toronto, \$3;

A. Bartkus, Toronto, \$1;

J. Grayson, Point Pleasant, N. J., \$2.00.

Visiems už pasidarbavimą

Ginklavimosi Našta ir Kova už Nusiginklavimą

S. KARPĖ

Daug kas mano, kad ginklavimasis yra kapitalizmo gelbėtojas. Girdi, jeigu ne ginklavimasis, tai kapitalistinėse šalyse pasireikštų nedarbas. Bet tai didžiausia netiesia. Už tai, kad ginklavimasis šiandien nėra tas pats, kas buvo seniau.

Štai Jungtinės Valstijos giriasi, kad pasigamino labai didelį atominį submariną, kuris galėsias paleisti raketą su atominėmis galvomis net neiškildamas ant vandens. Bet kiek jo pagaminimas kainavo?

Paties submarino pagaminimas kainavęs \$100,000,000. 16 raketinių sviedinių dėl šio submarino atsieis \$20,000,000. Reiškia, vienas submarinas kainuos \$120,000,000.

Kiek gi darbininkų galėjo dirbti prie to submarino? Daleiskime, kad ten dirbo keli šimtai. Tai ir viskas. Bet kiek pinigų buvo reikalinga.

Orlaiviai, raketos, atominės bombos baisiai daug kainuoja, bet tas nesuteikia darbo dideliame skaičiū darbininkų. Tiktai skaudžiai paličia jų kišenes, nes tam reikia labai daug pinigų.

Bet vieno submarino juk neužtenka. Tegul jis ir gali paleisti 16 atominų bombų, bet juk jis negali būti vienu sykiu visur. O jo raketos tegalės nulėkti tik 1,200 mylių. Reiškia, norint turėti gerą jėgą, tai reikia eilės tokių submarinų. Gal kelių šimtų. Ant tiek padidėja ir našta.

Dabar, ar šis submarinas jau tobuliausias? Gal netruks nei keli metai, kaip jis pasens. Kaip žinome, daugelis orlaivių, kurių paruošimas atsėjo šimtus milijonų, paseno pirma, negu buvo pradėta masinė gamyba. Technika žengia pirmyn.

Ginklavimosi lenktynės neveda prie nieko gera. Už tai, kad jei viena pusė ką nors geresnio pagamina, tai tuojaus ir kita pasirodo su tuo pat, jei ne su geresniu.

Jeigu valstybės neturėtų kitokių ginklų, kaip tik šautuvus, tai padėtis būtų nei kiek neblogesnė. Lygsvara būtų ta pati. Skirtumas, žinoma, būtų tas, kad šautuvai negrumotų visos žmonijos sunaikinimu. Atominiai ginklai, priešingai, ne tik nežada niekam laimėjimo, bet dar grumuoja visų sunaikinimu.

ir aukas širdingai ačiū. Administracija

Daug kas mano, kad toks nusiginklavimas, kpkj siūlo N. Chruščiovas, visai negalimas. Ir ne vien dėl to, kad daug fabriky turėtų persiorganizuoti ir pakelti nuostolius. Girdi, ką gali žinoti, ar kitos šalys vykdys. Norima plačiausių inspekcijų.

Jeigu visos valstybės nuosirdžiai norės nusiginkluoti, tai su inspekcija nebus bėdos. O jeigu bus valstybių, kurios nenorės nusiginklavimo, tai ir inspekcija nieko nepadės.

Kaip man atrodo, tai nusiginklavimui klūtis sudarys ne tiek didžiųjų jėgų nepasitikėjimas, kaip buvimas valstybių ir sričių, kurių vyriausybės nenorės nusiginkluoti. Pavyzdžiui, Čiang Kaišekas, Syngman Rhee, Frankas, Adenaueras ir eilė kitų atžagareivių, reacionierių, kurie nusiginklavime mato savo pralaimėjimą. Jų visos viltys giūdi naujame pasauliniame konflikte.

Žmonijai teks ne juokais darbuotis ir kovoti, kad pasiekus galo ginklavimosi lenktynėse. Tai pats didžiausias uždavinys, koks gali būti. Tai sunkiausias darbas, sunkiausia kova.

Nesijuokit

Kun. J. Venckus, S. J., šaukia Darbininke: "Kas tu esi, žmogau: Dievo kūrinys ar beždžionės vaikas?"

Skaitant Darbininko raštus dažnai kyla mintis, kad jų rašytojai greičiausiai yra beždžionvaikiai, dar nepilnai išsivystę į žmones.

Tūlas S. S. rašo Darbininke: "Kada Kristus gimė, tiksliai nežinome. Nežinomi nei metai, nei mėnuo, nei diena".

Metus pirmasis apskaitęs vienuolis Dionizas, romėnas. Tai buvę padaryta net šeštame šimtmetyje po tariamo Kristaus gimimo.

Matyti tuo metu, kai Kristus "gyveno", niekas apie jį nežinojo.

Vyskupas V. Brizgys savo atsikreipime sako: "Prisidėkime visi pagal išgales tiesos, teisingumo, laisvės laimėjimui".

Bet jeigu visi ir visada tikrai siektų tiesos, teisingumo ir laisvės, tai taip vadinamam krikščioniškam pasauliui būtų labai sunku verstis. Pats didžiausias melas yra pati krikščionybė.

Dr. Saipokas

Apie Žymius Žmones

Rašo D. M. Šolomskas

Už ką sudegino Joną Hussą?

1415 m. liepos 6 dieną katalikiškoji dvasiškija ant laužo sudegino čekų tautos vadą kunigą Joną Gusa (Hussą). Kas gi jis buvo ir kodėl jį sudegino?

Jonas gimė valstiečio šeimoje 1373 metais, Gusinec miestelyje. Tėvai dėjo pastangas išmokyti jį kunigu. Varguolių sūnui mokslas sekėsi. 1401 metais jis jau kunigas. Toje gadynėje mokslo įstaigos buvo kunigijos rankose. 1402 metais Jonas jau yra Pragos universiteto vedėjas, o 1408 m. jis jau prie archivyvskupo laipsnio.

Bet Jonas Hussas religiją dėstė ne lotynų kalba, kaip to reikalavo popiežiai, o čekų. Jis prisilaikė religijos reikaluose Wicliffo krikščionis, ir dar ėjo toliau, užtarė vargingus žmones ir viešai išstodamas prieš Romos dvasiškiją.

Reformacijos gadynė

Krikščioniškas tikėjimas, kuris pradžioje užtarė vargingus žmones, jau buvo sukilęs. Rytų krikščionys dar arčiau prisilaikė senojo Kristaus mokslo, — bet Vakarų — katalikai dvasiškiai jau pavertė tikėjimą į tur-

čių įrankį prieš vargingus žmones.

Dar 962 metais vokiečių karalius Otonas I suorganizavo iš vokiečių karalysčių ir kunigaikštysčių, taipgi dalies Italijos karalysčių, Burgundijos, dabartinės Olandijos, Šveicarijos, Vengrijos, Austrijos ir Čekijos, kuri tada vadinosi Bohemija, taip vadinamą šventąją Romos Imperiją. "Šventąja" pavadino tam, kad gautų Romos popiežių jai paramą. (Vėliau patsai Otonas buvo popiežiumi ir vadinosi Jonu XII.)

Ta šventoji Romos Imperija gyvavo per 844 metus, būtent, iki 1806 m. Ji buvo palaida katalikiškų valstybių federacija, jai imperatorių rinkdavo tos federacijos karaliai. Jais veik per visą laiką buvo Hapsburgų karališka giminė.

Šventoji Romos Imperija organizavo Kryžiaus karus, kaip tai kryžiuočių puolimus ant Lietuvos, ginklavo, rėmė visokias kryžiuočių armijas. Išplėtais turtais dalijosi su Romos popiežiais.

14-tame amžiuje Francūzijos karalius Filipas IV, matydamas vokiškų karalių pralobimus po priedange šventosios Romos Imperijos išstoję prieš Romos popie-

žius. Per ilgą laiką buvo po du popiežius, vieni vokiečių įtakoje, kiti francūzų.

Ypatingai vokiški katalikų bažnyčios kunigai, vyskupai ir kiti naudojami religija plėsimui. Jų karalystės puolė kitas šalis aplėšimo sumetimais ir sugavimui tūkstančių vergų. Namie biauriai išnaudojo vietos darbo žmones.

Prasidėjo protestai ir reikalavimai reformų. Pirmiausia buvo taikoma reformuoti tik religiją, bet buvo žmonių, kurie reikalavo ir ekonominių reformų liaudies naudai.

Čekijoje buvo virš 2,000 parapijų. Bažnyčia valdė pusę dirbamos žemės, o vokiečiai dvarponiai dar vieną trečdalį. Čekijos darbo žmonės, miestelėnai ir net feodalai, jautėsi vokiečių skriaudžiamais. Todėl reformacija rado gerą dirvą. Jono Husso, Jeronimo Pragiečio ir kitų mokslas rado visur pritarimą. Ypatingai didelis būnvo pasipiktinimas prieš parduvinėjamus popiežiaus popierius (in'ulgencijas). Katalikų bažnyčia skelbė, kas tik nusipirks indulgenciją, tai gaus ne tik jau papildytą, bet ir tą, kurie dar bus papildyti, griekų atleidimą!

Romos popiežius Aleksandras V 1409 metais pasmerkė Wicliffo mokslą ir įsakė sudeginti jo visas knygas. Vyskupas, o vėliau popiežius, atskyrė Joną Hussą nuo katalikų bažnyčios ir pareikalavo atvykti į Romą ir stoti prieš popiežiaus teisumą. Hussas žinojo, jeigu vyks, bus sudegintas. Jis, jausdamas masių pritarimą ir gavęs Čekijos karaliaus Vaclovo IV užtarimą, atsakė vykti.

1410 metais liepos 15 d. įvyko didysis lietuvių, lenkų, rusų mūšis prieš kryžiuočius prie Zalgirio. Jame dalyvavo ir čekų apie 20,000, vadovystėje jų gabaus vadų Jono Žiškos. Kryžiuočiai buvo sumušti. Jonas Žiška tame mūšyje neteko kairiosios akies. Jonas Hussas užgyrė čekų dalyvavimą kovoje prieš kryžiuočius.

Apgavo Hussą

1414 metais Konstanzoje Vokietijoje, prie Šveicarijos, prasidėjo katalikų viršūnių suvažiavimas, kuris tęsėsi per ketveris metus. Tas suvažiavimas statė tikslu sutvarkyti katalikiško tikėjimo reikalus. Jis atstatė popiežių Joną 23-čią. (Dabartinis popiežius pasirinko to popiežiaus vardą ir numerį.) Suvažiavimas pareikalavo Joną Hussą atvykti ir išdėstyti savo pažvalgas į religiją. Šventosios Romos Imperijos imperatorius Zigmantas prisiuntė Hussui laišką, kuriame užtikrino, kad jam nieko blogo neatsitiks, kad

jo asmenybės laisvė užtikrinta.

Bet kaip tik Jonas Hussas nuvyko į Konstanzą, tai 1414 m. lapkričio 3 d. buvo sugriebtas ir įmestas į tamsų kalėjimą. Katalikų suvažiavimas neleido jam savo pažvalgų išdėstyti, bet nuolatos kankino ir reikalavo atsisakyti nuo jo įsitikinimų ir mokslo. Hussas jiems atsakė: "Kaip aš pažūrėčiau liaudžiai į akis, atsisakęs nuo teisybės?.. Siela man brangesnė už mano kūną".

Katalikų dvasiškija, negalėdama jo priversti atsisakyti, po septynių mėnesių kankinimų kalėjimo urve, 1415 m. liepos 6 dieną sudegino Joną Hussą ant laužo, kaip "eretiką".

Husso dūmai virto revoliucijos liepsna

Kaip perkūnas trenkė žinia Čekijoje apie sudeginimą Jono Husso. Liaudis sukilo. Puolė vokiečių pilis, išvyjo jų kunigus, ėmė ponų ir bažnyčių žemes. Čekai siuntė savo pasiuntinius ir į kitas šalis, jie pasiekė Lenkiją ir Lietuvą. Sukilimas apėmė ir Sileziją.

Bet nuo pat pradžios sukilimas nebuvo vieningas. Miesčionys, fabrikantėliai, dvarponiai ir čekai kunigai norėjo tik religijoje reformų — išvyti vokiečius, bet bijojo netekti žemių ir turto. Jie sudarė taip vadinamą "česnikų" jėgą. Toboro miestiečiai ir valstiečiai, kurie nesitenkino vien religijos reformomis, bet reikalavo žemių, ekonominių reformų darbo liaudies masėms, sudarė "tabolistus", kurių priešakyje stovėjo karvedys Jonas Žiška, o vėliau Prakapas Didysis ir kiti.

Romos popiežius Martynas V paskelbė Čekijai kryžiaus karą ir įsakė: "išnaukinti eretikus - hussistus". Šventoji Romos Imperija organizavo vieną po kito karą prieš Čekiją per 15-ka metų. Husso pasekėjai atmušdavo masines kryžiuočių armijas. 1420 metais prie Pragos čekai sumušė 150,000 kryžiuočių. Kalnas, nuo kurio Jonas Žiška vadovavo, pirmiau vadinosi Vit'ovo, o nuo to laiko čekai jį vadino Žiškovo kalnu.

Karas Čekijoje padarė galą riterių armijoms. Prieš gerai lavintus, šarvais apsikarsčius raitelius, Žiška išvystė gerai organizuotus pėstinijos pulkus, ginkluotus paraku šaudančiais ginklais, vežimų gynybos sistema, prieš kurią riteriai pasirodė bėjęgiais.

1419 m. mirė Čekijos karalius Vaclovas IV. Romos popiežius jo vieton paskyrė jo brolių Vengrijos karalių ir kartu šventosios Romos Imperijos imperatorių Zigmantą, kuris vadovavo puolimams ant Čekijos. Bet Zig-

Ross McLean, radio ir televizijos prodiuseris, kuris vos 16 metų būdamas pradėjo dirbti radio pranešėju. Dabar žymiausiu jo darbu televizijoje yra "Close-Up" paruošimas.

mantas gavo Čekijos karaliaus karūną tik metai pirm savo mirties, būtent 1436 m., kada popiežiaus jėgos, su pagalba "česnikų" išdavytės, nugalėjo "tabolistus" ir pasmaugė liaudies sukilimą.

Čekija kovų eigoje kreipėsi į Jogailą ir Vytautą prašant, kad jie taptų jos karaliumi, bet abu atsakė. Čekijos karaliaus sosa, užėmė Jogailos brolio Kaributo sūnus 1421 metais, bet popiežiui veikiant, Jogaila jį atšaukė. 1424 metais Kaributas (Žygmantas) sklpa nuo Jogailos ir Vytauto nuvyko į Čekiją ir per trejus metus karaliavo. Jis svyravo tarpe "česnikų" ir "tabolistų". 1427 m. Pragos určiai nuvertė jo valdžią ir Kaributą buvo uždarę kalėjimą.

1434 metais kryžiuočiai laimėjo pergalę prie Lipano prieš "tabolistus", kada į pirmųjų pusę persimetė "česnikai". Po šių kautynių reakcija žvėriškai pasmaug atskirų sukilėlių grupių pasipriešinimus. Šimitai ir tūkstančiai sukilėlių buvo nužudyti, pakarti ir ant laužų sudeginti.

Jar Čekoslovakijos liaudis gerbia savo vadus Joną Hussą, Joną Žišką, Prakapą Didįjį ir kitus.

NIGATA, Japonija. — Tarybų Sąjungos laivai "Tobolsk" ir "Krylion" dar išvežė 991 korėjietį į Šiaurinę Korėją.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrutis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI | TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montreale Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Ko Jie Taip Bijo

Rašo N. AUKSTUOLIS

Visoki religininkai šiuo tarpu labai susirūpinę, kaip atrodo, dievo reikalais. Jie baisiai šaukia prieš komunizmą, kam, girdi, tas griau-na žmonių tikėjimą į dievą. Jie gatavi skelbti kryžiaus karą apgynimui tikėjimo į dievą.

Man atrodo, labai keista. Jeigu dievui būtų taip svarbu, kad žmonės tikėtų juo-mi, tai juk būtų lengva jam apsiereikti taip aiškiai, kad nei kiekiausias komunistas negalėtų abejoti. O jeigu jis to nedaro, tai reiškia, kad jam nesvarbu.

Kalbant apie žmones, tą patį galima pasakyti. Jeigu žmogus jau nepaiso to tikė-jimo, tai jo asmeninis reika-las. Jeigu jau teks jam "degti pragare", tai jo skūra degs, o ne to, kuris tiki.

Be to, man atrodo, kad ir

tariamam dievui juk negalėtų kenkti, jeigu žmogus galvoja, bando iširti, ar jis yra, ar nėra. Jeigu žmogus stengiasi surasti, ar iš tikrų-jų koks dievas yra, tai juk geros pastangos. O jeigu žmogus nesuranda, tai kieno gi kaltė? Juk tai paties die-vo kaltė, kad jis nepasireiš-kia.

Man atrodo, kad toks žmo-gus, kuris negalvoja, nesve-ria nieko kritiškai, nesima logikos, negali tobulėti, ne-gali žengti pirmyn. Visa pa-žanga paeina iš žmogaus gal-vojimo, tyrinėjimo. Toks žmogus veržimasis pirmyn ir kelia jį vis aukščiau kitų gyvūnų.

Teigimas, kad žmogus be religijos gali pasidaryti blo-gu, nedoru, kito žmogaus negerbiančiu ar net žmog-žudžiu, yra visai be pagrin-

do. Nusikaltėlių tarp bedie-vių, imant proporcingai, labai maža. Žmones sulaiko nuo pikta paties žmogaus į-vesti įstatymai. Žmogų da-ro geru ar blogu ne tik ap-linkybės, bet ir jo išauklėji-mas. Faktas yra gerai žino-mas, kad jauni nusikaltėliai būna aukos blogo išauklėji-mo.

Dora dėl baimės, kad ga-li tekti "pomirtiniame gyve-nime" kentėti, yra mažos vertės dora. Kada žmogus dar gali "išsipirkti" pinigais ar kuo kitu nuo tų kentėji-mų, tai jis tiesiog yra aksti-namas prie pikto.

Kapitalistinėj valstybėj, kur kiekvienas žmogus aksti-namas siekti kuo didesnio turto, žmogus versta verčia-mas prie nedorybės, prie ap-gavystės ir kito žmogaus ne-paisymo. Ir religija, kaip matome, čia nerodo pasiprie-

šinimo.

Jeigu visi religininkai tik-rai rūpintusi žmogaus dora, tai jie pirmoj vietoj turėtų kovoti už pakeitimą santvar-kos, kurioje tarpsta visokios nedorybės. Nepašalinus prie-žasčių, religija neišgelbės.

Už pavyzdį galime paimti Montrealą. Tai miestas, kur katalikų bažnyčia yra vy-raujanti įtaka. Bažnyčių kaip miške medžių. Bet Montreale daugiau prostitu-cijos ir kitų nedorybių, ne-žasčių, religija neišgelbės. (Pabaiga ant 12 pu.lp.)

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pa-siūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čieppą (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai iš Hamiltono

į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

**HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE**

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS res-publikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinių ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.
išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siun-tinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nu-statytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavinį

Priimam persiuntimui gatavai sudarytas siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randaai:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANČIŲ DEMESUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrin-sime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nuro-dysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pa-siūsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ne daugiau kaip 17½ svara.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESUI:

Praešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius To-ronte sekanciu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglių kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

ELGOTAS LEDZAS

Vertė M. VAITIEKUTĖ

Amazonės Džiunglėsė

(Tąsa)

"Piraijų Korentino upėje tiek daug, ir jos tokios plėšrios, jog kartais būdavo pavojinga įbristi į vandenį aukščiau kelių. Net visai maži šių amžinai išalkusių žuvų egzemplioriai žūliai priplaukdavo prie mūsų, atsimušdavo į kojas ir atsitraukdavo. Jos puldavo vairinį irklą, kai jis plūduriavo vandenyje luoto gale, ir iškasdavo jo gabalus. Kartą aš nušoviau tapirą, ir kol ji ištempiau iš upės ant kranto, piraijos nukando jam nosį. Mano bendrakeleiviai gaudė piraijas pramogai ir, nuėmę nuo kabluko, vėl paleisdavo jas į vandenį su išdraskytomis ir sukrūvintomis žiaunomis. Bematant jų broliai užpuldavo jas ir surydavo. Net tada, kai viena žuvis traukiama su meškere, kitos, pasinaudodamos sunkia jos padėtimi, ją puola".

Kartą, plaukdamas per upę, mes sužeidėme šerną, kuris norėjo perplaukti upę toje pačioje vietoje kartu su mumis. Indėnas, sėdėjęs prie vairinio irklo, griebė mačete ir, kai šernas plaukė pro mūsų luotą, smeigė jam mirtiną smūgį į nugarą. Prikabinę šerną, mes tempėme jį pasikui luotą į krantą, tikėdamiesi pasivaikinti. Tačiau mūsų svajonės neišsipildė: piraijos, tikriausiai, pajutusios kraują, didžiuliu būriu priplaukė prie besibaigiančio šerno ir jį puolė. Vanduo akimirksniu sukunkuliavo nuo staigių judesių šitų velniukščių, gabalais plėšiančių šerno mėsą. Kai pasiekėme kitą krantą, iš viso šerno beliko ne daugiau kaip vienu pietų porcija.

Vėliau sužinojau, kad kai kurios indėnų giminės savo mirusiuosius nuleidžia į upę tam, kad piraijos nuvalytų nuo kaujų mėsą. Likusį skeletą ištraukia ir džioviną saulėje, paskui įtrina uruku augalo sultimis, kurios yra ryškiai raudoni dažai. Nudažytą skeletą indėnai pakabina trobelėje, mahydami, kad tuo jie reiškia pagarbą mirusiajam.

Kalbant apie žuvis, noriu paminėti dar vieną jų veislę. Ši žuvis mažesnė už piraiją ir, nors ji ne tokia plėšri, bet gyventojams, gyvenantiems prie upės, ji pridaro daug nemalonumų. Amazonės baseine visur pasitaiko ši maža ir kirmėlė panaši žuvelė, vadinama kandiru, ir vien tik dėl jos upėse statomos atskiros maudyklės. Kandiru yra 3-4 colių ilgio, vienos šešioliktosios colio storio. Ji priklauso niegių šeimai, ir jos kūnas padeng-

tas ypatingomis gleivėmis. Kai žmogus maudosi upėje, jos priplaukia ir greitai smarkiu judesiu įlenda į natūralias žmogaus kūno angas, iš kur jas galima išimti, tik atlikus sunkią ir pavojingą operaciją. Kandiru turi nedidelį, bet kietą ir aštrų nugaros pelėką, kuris įsminga kaip dyglys, ir todėl žuvis nebegalima ištraukti.

Saugodamiesi šių nepakenčiamų kandirų, o taip pat ir bijodami kitų upės pabaisų, vietiniai gyventojai įprato maudytis ypatingu būdu. Ant vandens pastatyto medinio tiltelio viduryje praktama skylė, per kurią besimaudantysis duonmedžio riešuto kevalu semia vandenį ir, gerai jį apžiūrėjęs, juo apsipila. Indėnai, kurie gyvena toli džiunglėse, taip nedaro. Jie maudosi upės vandenyje, rūpestingai uždenę pažeidžiamas kūno vietas žiuvės juostelėmis.

VII SKYRIUS

Džiunglių Pabaisos

Vaikštinėdamas po džiungles, aš dažnai susidurdavau su labai ilgomis gyvatėmis. Jas nesunku užmušti, nes jos visuomet mieguistos ir nevikrios. Kaučiuko rinkėjai, kuriems, žinoma, dažnai tenka susidurti su ropliais, man pasakojo apie didžiulius smauglius arba boa, kurie gyvena upėje už keleto mylių nuo Floresto kaimelio. Vietiniai gyventojai pasakojo, kad šios gyvatės turi didelę hipnozės jėgą, tačiau panašioms pasakojimams, kaip daugeliui kitų, nelabai galima tikėti. Vis dėlto aš noriu papasakoti atsitikimą, įvykusį man bebūnant Floreste, kuriam, aš, žinoma, tikiu, nes išklausinėju pačius įvykio dalyvius.

Vienas kaučiuko rinkėjas, Chose Pereira, perdavęs valdytojui per savaitę surinktą kaučiuką, luotu grįžo pasroviui namo. Jis smarkiai irklavo, tikėdamasis iki vidurnakčio pasiekti savo trobelę. Ties nedidele įlanka, susidariusia Igaropės upei įtekant į Inferno upę ("pragaro upelį"), jis išgirdo triukšmą. Manydamas, kad triukšmą sukėlė koks nors atėjęs atsigerti didelis gyvūnas, Pereira tyliai pasuko į krantą, pririšo luotą prie šakos ir, užsitaisęs šautuvą, išlipo. Nieko neradęs, jis grįžo į luotą ir keliavo sau pasroviu toliau. Jis nenuplaukė nuo tos vietos nė dešimties jardų, kai vėl sustojo ir įsiklausė. Nieko įtartino lyg ir nebuvo, tik tai toli girdėjosi beždžionės staugimas. Jis

negalėjo paaiškinti, kas jam darosi, bet jį nesulaikomai traukė į krantą, kurį jis prieš keletą minučių paliko. Pereira vėl pririšo luotą prie tos pačios šakos ir išlipo toje pačioje vietoje. Jam buvo labai neįprasta, bet jis nieko nematė, kas galėtų jį sujau-dinti, nieko, ką galėtų nukreipti savo šautuvą. Jis vėl sėdo į luotą, nepajėgdamas išaiškinti paslaptingos jėgos, kuri jį traukė į tą niūrią mėnulio nušviestą vietovę tamsiame, klastingame krante. Tačiau vos jis nuplaukė keletą žingsnių, jį ir vėl apėmė tas pats noras grįžti, ir jis negalėjo pasipriešinti.

Pereira nesuprato, kas jam darosi. Jis buvo visiškai blaivus, jau dvi savaitės kaip nebesirgo maliarija, ir fiziškai, ir protiniai buvo visiškai sveikas. Visą gyvenimą jis išgyveno šioje aplinkoje ir nebijojo nei žmonių, nei žvėrių. Ir vis dėlto šis sveikas, drąsus vyras visiškai nusiminė, užsidengė veidą rankomis ir ėmė raudoti kaip kūdikis, paliktas tamsiame kambaryje.

Laimei, trys darbininkai iš Floresto tuo pačiu keliu grįžo namo ir, plaukdamas pro įlanką, išgirdo verksmą. Jie sustojo ir šūktelėjo. Chose vargais negalais paaiškino, kad jis nepajėgia pajudėti iš tos vietos, kurioje yra, ir kad jį apėmė mirtina baimė. Tuomet draugai užtaisė šautuvus ir priplaukė prie kranto. Čia jie kaip tik po medžio šaknims, kur sėdėjo nelaimingasis, pamatė baises vandens smauglio galvą. Jo akys buvo įmeigtos į auką. Smauglį nušovė, ir hipnozės kerai išsisiklaidė, bet Chose visą kelią krėtė drągys.

Smauglys buvo milžiniškas — daugiau kaip 52 pėdų ilgio. Jo storis siekė 28 colių.

Aš smulkiai išklausinėju dalyvius apie šį atsitikimą, ir visi trys vienbalsiai patvirtino jo tikrumą. Vis dėlto aš ir toliau skeptiškai žiūrėjau į gyvatės priskiriamą hipnozės jėgą, o ypač į tai, kad ji gali paveikti žmogų.

Tuo metu mes laukėme atvykstant barkaso, kuris kas mėnesį iš Remati di Malio atplaukia su produktais ir iš Floresto išveža kaučiuką. Mes visą dieną praleidome vieno tarnautojo stovykloje, kuri buvo pusdienio kelionės atstumu nuo pagrindinės gyvenvietės, pasvėrėme visą čia surinktą kaučiuką ir sukovėme kaučiuko rutulius į mūsų didžiąją valtį gabenti į Florestą. Pakrovę kaučiuką, atsigėrėme juodos kavos, suvalgėme keletą didelių saldžių ananasų, o paskui prigulėme pasnausti ligi vidurnakčio. Buvo nuspręsta keliauti naktį, kai vėsiu ir nė-

ra mūsų kankintojų — įgrisusių vabzdžių.

Kaučiuko prikrauta valtis greitai plaukė tamsia upe. Mes rūkėme pypkes ir energingai irklavome. Po kurio laiko aplenkėme iškyšulį, kur didžiųjų orchidėjų bei kitų parazitinių augalų apipintų medžių šakos sviro iki pat vandens. Girdėjosi tik šiurpus nakties pelėdos — "mėnulio motinos", kaip ją vadiną indėnai, klyksamas. Be šių garsų ir irklų pliuškėnimo vandenyje, niekas daugiau netrikdė nakties tylos.

Aš ruošiausi užrūkyti ant-rają pypkę, kai man parodė didelį tamsų daiktą, netoli mūsų gulintį ant smėlio sekulmos, kurią nušvietė mėnuo.

Kažkas sušnabzdėjo: — Sukuruchu!

Tai reiškia smauglys.

Mano širdis ėmė smarkiai plakti, pagalvojus, kad prieš mane — balų valdovas, didžiulis tylusis upių siaubūnas, apie kurį tiek daug prirašyta, tačiau kurį tik ne daugeliui yra tekę matyti jo guolyje.

Priplaukę prie kranto, išlipome ir žąsėle nuėjome pirmyn. Dumblytoje, sausomis šakelėmis nuklotoje sekulmoje pamačiau kūgio pavidalo kokių septynių pėdų aukščio masę. Iš po jos kyšo gyvatės kaklas ir galva, ir mažos blizgančios akys smigo tiesiai į mus. Mes sustojome penkiolikos pėdų atstumu nuo pabaisos ir pažvelgėme vienas į kitą. Aš jaučiausi lyg hipnotizuojamas ir nepajėgiau ne tik nė žingsnio žengti į priekį, bet netgi negalėjau galvoti ir veikti pagal savo valią.

Gyvatė vis dar nejudėjo, bet aiškioje mėnesienoje aš galėjau matyti, kaip jos liemuo kvėpuojant išsitempdavo ir susitraukdavo. Geltonos akys, rodos, žėrėjo fosforu. Mes stovėjome lyg suakmenėję, o didžiulė tyli pabaisa žiūrėjo į mus. Mano dešinioji ranka nuslydo prie automatinio revolverio makšties ir lėtai atlenkė saugiklį. Sukaupęs jėgas, aš atsigrėžiau į palydovus, norėdamas išsilaisvinti nuo gyvatės hipnozės. Paskui iššoviau iš arti gyvatei į galvą, išpyškindamas visą apkabą. Mano palydovai tuoj pat atsipeikėjo iš hipnozės ir savo ruožtu šovė iš vinčesterių į didžiulę galvą, kuri dabar iškilo aukštai virš mūsų, garsiai šnypsdama.

Mūsų šūviai nuaidėjo miške. Gyvatė išsvyniojo ir, raitydama iš skausmo, mėgino nušliaužti į vandenį. Mes jau išsilaisvinome iš slogaus sustingimo jausmo, tačiau stengėmės laikytis pagarbiai atstume nuo besivartančios gyvatės ir galingų jos uodegos smūgių, kuriais ji

žmogų galėtų užmušti vietoje.

Po pusvalandžio mėslungiški traukuliai susilpnėjo, bet mes nedrįsime prisirišinti prie pabaisos net ir tada, kai jos kūnas nustojo daužytis ir galva bejėgiškai paniro į vandenį. Nusprendėme pasilikti čia visą naktį ir ateinančią dieną, nes aš norėjau nulupti gyvatę odą ir šį trofėjų parsivežti namo. Mes užkopėme aukščiau į krantą, pakrūmėje sukūrėm laužą, prie medžių pasikabinomė hamakus ir kietai užmigome už kelių jardų nuo besibaigiančio siaubūno.

Atsikėlę prieš saulėtėkį ir paskubomis išgėrę kavos, nubėgome žemyn pažiūrėti gyvatės. Ji buvo negyva, ir tai suprantama, nes jos galvo tiesiog ištaškyla. Griebėmės darbo ir ištiesėme didžiulį kūną ant smėlio sekulmos.

Neįžangiamų džiunglių fone ši milžiniška gyvatė atrodė nepakartojamai. Pradėjau ją matuoti. Pasirodė, kad gyvatė buvo 672 colių arba 56 pėdų ilgio. Jos liemuo buvo beveik dviejų pėdų storio.

Šie skaičiai gauti rūpestingai išmatavus gyvatę. Aš juos patikrinau, išmatuodamas dar kartą nuo uodegos iki galvos, norėdamas išvengti galimų klaidų, o paskui paprasčiau indėnus išmatuoti ją savaip. Jų matavimo duomenys patvirtino aukščiau pateiktųjų skaičių tikslumą.

Po to mes pradėjome lup-ti odą, o tai buvo nelengva, saulei kepinant mūsų nugaras. Didžiuliai pesliū būriai, pajutę lavoną, suko viršum mūsų galvų, laukdami savo dalies. Kiekvienas mūsų turėjo lupti odą nuo tam tikros gyvatės kūno dalies, ir mes sutartinai dirbome, apsiginklavę mačete ir medine lazda. Gyvatę paguldėme ant pilvo ir perpiovėme ją išilgai. Jos oda buvo tokia kietą, kad sunku buvo įpauti. Antrą valandą baigėme darbą ir įmetėme maitą į upę, kur ją tuoj pat puolė visur esančios piraijos ir aligatoriai.

Gyvatės odą mes atgabėnome į kaimelį, kur aš ją išpreparavau su arseno miuiliu ir supakavau. Išdžiūvusi oda buvo 54 pėdų 8 colių ilgio ir 5 pėdų 1 colio pločio.

Nereikia stebėtis, kad aš tiek daug dėmesio skiriu Amazonės srities ropliams. Šie gyvūnai kasdieniniame kaučiuko rinkėjų gyvenime vaidina didžiulį vaidmenį, o dėl to jų negalima nutylėti. Amazonės džiunglių vaizdas be roplių aprašymo būtų nepilnas.

Daug keistų ir baisių dalykų slypi džiunglių gilumose. Aš jau minėjau "mėnulio motiną" — taip indėnai va-

dina pelėdą. Ji gyvena se-
nuose drevėtuose medžiuose
brūzgynų gilumoje, toli nuo
upės, ir išskrenda iš lizdo
tik tylią mėnesienos naktį,
savo nuobodžia melancholiš-
ka giesme keldama liūdesį.
Ši giesmė iš keturių mažo-
rinių tonų. Po to kelias se-
kundes trunka nedidelė pau-
zė, po kurios skamba keturi
minoriniai tonai. Kiek palau-
kus, girdėti dvi paskutinės
minorinės gaidos, paskui vis-
kas nutyla.

Kai vienišas keleivis, sėdė-
damas hamake prie laužo ar-
ba plaukdamas upėje luotu,
sprendžia sudėtingas gyven-
imo problemas, jo niūrioms
mintims akompanuoja nykus
"nėnulio motinos" klyks-
mas, nuo kurio šiauriniai
plaukai. Pasigirdus pirmo-
soms keturioms gaidoms,
keleivis baugiai įsiklauso,
manydamas, kad kažkokia
žmogiška būtybė, nelaimės
išvėta, gailiai šaukiasi pa-
galbos, bet šaukiasi taip
graudžiai, lyg būtų netekusi
vilties išsigelėti. Besiklau-
samas toliau, keleivis iš-
girsta gaidas, kurios skam-
ba lyg priešmirtinė kančia.
O dvi finalinės gaidos po
trumpo intervalo atrodo lyg
paskutinį kartą atsistūstan-
čio rauda. Ši giesmė tokia
liūdna ir niūri, kad, net ją
prisiminus, suspaudžia širdį,
ir tas, kas ją girdėjo, viską
atiduos, kad šitos širdį ve-
riantios raudos daugiau ne-
beįsirdėtų.

Kartą aš aplankiau vieną
kačiuko rinkėją, gyvenusį
pačiame plantacijos krašte.
Manęs laukė netikėtumas.
Aš maniau, kad pamatysiu
įprasto tipo ant polių pa-
statytą trobelę, tačiau vietoj
to atradau namą, pastatytą
tarp medžio šakų dvidešim-
ties pėdų aukštyje nuo žemės.
Aš ėmiau keberiotis iš-
gverusiomis kopetėlėmis, ve-
dančiomis į trobelės duris.
Pusiaukelėje mano ausis pa-
sėkė pažįstamas garsas. Į-
ėjęs pagaliau į vidų ir pasi-
sveikinęs su namų šeiminin-
ku, supratau, iš kur kilo gar-
sas, nes pamaciau indėnę,
kurį siuvamąja mašina siuvo
vyrui marškinius. Kokią ke-
lionę atliko ši siuvamoji ma-
šina, kol iš Niujorko ji pa-
tėjo ant medžio viršūnės
Amazonės džiunglėse!

VIII SKYRIUS

Ekspedicija į Neiširtąsias Džiungles

Penkis mėnesius aš pragy-
venau pas tuos geraširdžius
ir vaisingus žmones, tačiau
ir vėl mane traukė naujos
vietos. Mane suviliojo prane-
šimas, iškabintas ant konto-
ros durų: "Darbininkai Mar-
kezas, Freitas, Anizetas,
Magelesas, Džeromas ir Bra-
bo skiriami ieškoti kaučiuko
vakarinėje dar neliesto miš-
ko dalyje".

Aš kreipiausi į Markezą,

ir jis man paaiškino, kad Da
Silva ruošia nedidelę žvalgy-
binę ekspediciją į mišką už
iširtosios teritorijos ribų,
norėdamas nustatyti, kur ir
kiek ten yra naujų kaučiuk-
medžių. Žvalgai turėjo įre-
ti medžius, pririnkti jų sākų,
po to su šiais pavyzdžiais
grįžti į Florestą ir pranešti,
kiek surasta medžių. Mane
tai labai sudomino, ir aš pa-
klausaui būrio viršininką
Markezą, kurio žmoną atva-
žiavęs operavau, ar negalė-
čiau prisijungti prie šios eks-
pedicijos. Jis sutiko nenor-
omis, sakydamas, kad to-
kia žvalgyba visada yra la-
bai pavojinga ir niekada ne-
apsieina be aukų. Tačiau ne-
galima buvo praleisti tokio
reto atvejo įsibrauti į sritis,
į kurias dar nebuvo įžengę
net vietiniai kaučiuko ieško-
tojai, ir aš ėmiau skubiai
ruošti ekspedicijai.

Sutartos dienos rytą mes
susirinkome Floresto konto-
roje, kur Da Silva su mumis
atsisveikino ir dar kartą
stengėsi atkalbėti mane, kad
nedalyvačiau šiame žygyje,
bet aš buvau neperkalbamas.

Tuo būdu, ekspediciją su-
darė šeši žmonės, kurie, iš-
skyrus būrio viršininką Mar-
kezą, visi buvo nevedę. Iš
kontoros mes nuvykome į
sandėlį, kur prisirinkome
tiek produktų, kad jų užtek-
tų mums trims ar keturioms
savaitėms. Mūsų maistą su-
darė džiovinta žuvis piraruk-
ku, džiovinta mėsa ir daugy-
bė faringos, šių neišvengia-
mų ir neskanų miltų, kurie
eina į kiekvieną brazilo me-
niu. Be to, mes pasiėmėme
cukraus, kavos, ryžių ir ke-
letą butelių konjako. Mūsų
reikmenis papildė hamakai ir
virtuvės rakandai. Aš pasi-
ėmiau didžiulę fotokamerą,
fotofilmų ir popieriaus, ryš-
kalų, svarstyklės ir svarste-
lius, o taip pat padidinamąjį
stiklą, chirurginius instru-
mentus, poodinį švirkštą ir
kelis tuzinus ampulių. Ma-
no bendrakeleiviai buvo ap-
siginklavę vinčesteriais ir
senoviniais šautuvais, o aš
pasiėmiau automatinį revol-
verį. Kai mes susidėjome vi-
sus daiktus, tai kiekvieno
mūsų nešulys, kurį užsimetė-
me ant pečių, pasirodė sve-
riąs apie 85 svarus. Dešinė-
je rankoje buvo šautuvas,
kairėje mačetė, nes reikėjo
skintis kelią per džiungles.

Taip apsiginklavę paliko-
me kaimelį, nežinodami, ar
dar teks jį kada nors pama-
tyti, o gyventojai, linkędami
laimingos kelionės, palydėjo
mus šautuvų salvėmis.

Keletą valandų keliavę
valtimi Itakuai upe aukštyn,
mes priplaukėme prie kran-
to, išlipome ir pasukome per
tankų mišką į krašto gilumą.
Pirmąsias keturias valan-
das kelias ėjo kaučiuko
rinkėjams žinoma vietoje.

Klupčiodamas vingiuotu, ne-
lygiu takeliu, nuvargęs nuo
nepakeliamos vidurinio
kaitros, gindamasis nuo mu-
sių ir visur esančių moskitų
legionų, lipdamas per išvir-
tusius medžius, kurie ties
kiekvieną posūkiu užkirsdavo
mums kelią, maniau, kad
patekau į didžiausią vargą.
Aš negalėjau žinoti, kad vė-
liau šią dieną prisiminsiu
kaip malonų, lengvą pasi-
vaikščiavimo.

Po varginančio keturių
valandų ėjimo pasiekėme at-
virą vietovę, matyt, laukymę,
kur taletis staiga bai-
gėsi. Netekęs jėgų, aš kri-
tau ant drėgnos žemės, o
Markezas tuo metu pradėjo
aiškinti situaciją. Jis pasa-
kė, kad mes priėjome vietą,
kur iškirta esrada baigėsi,
ir už šios laukymės takelių
nebebus. Nors pernai pana-
šios ekspedicijos metu jis ty-
rinėjo šį rajoną, bet per
šiuos metus krūmai taip iš-
kerėjo, kad buvo neįmanoma
rasti jokių ankstesnių pėd-
sākų, ir todėl mums teks
prasikirsti kiekvieną žings-
nį. Tiktai dabar, kai mes
vėl pajudėjome, supratau,
ką iš tikrųjų reiškia žodis
"džiunglės". Prieš mus bu-
vo ištisa, atrodo, neperžen-
giama augalijos siena, kurią
mano bendrakeleiviai rūpes-
tingai kapojo savo sunkiais
mačetais. Aš stebėjau, kaip
lengvai jie visa tai darė. Ten,
kur hepatyrės žmogus pa-
klystų, šie žmonės ėjo ne-
pašydamai kliūčių. Augalija
buvo tokia tanki, kad užte-
ko žmogui paeiti nors vieną
du jardus į šalį, ir jau jo
nebematys.

Vakarop pasiekėme pala-
pinę, arba "tambo", kurią
Markezas pastatė praeitoje
ekspedicijoje. Tai buvo ne
kas kita, kaip ant karčių pa-
statytas stogas, bet mes
linksmai ją sutikome, nes ji
mums žadėjo poilsį ir jėgų
papildymą. Mes nuvargome,
išalkome ir labai džiaugė-
mės, kad netoli tekėjo nedi-
delis upelis, kur galėjome
atsigaivinti. Tačiau privalė-
jome elgtis labai atsargiai,
kad netaptume aligatorių ir
vandeninių gyvačių, kurios
tykojo pakrantės melduose,
laimikiu. Vakarienei išsivirė
džiovintos žuvies ir vande-
niu suvilgę faringą, mes šį
neskanų maistą suvalgėme
su dideliu apetitu. Vienas
darbininkų, geraširdis atle-
tas Džeromas, išėjo pame-
džioti šviežios mėsos ir su-
grįžo nešinas nežinomu ma-
žu, panašiu į lapę žvėreliu.
Mes bandėme iš jo išvirti
putrą, bet neturėjome drus-
kos ir džiovinta piraruku
mums buvo skaniau.

Naktį mus išblaškė skruz-
dėlės, kurios tambo, kur mes
pasikabinome hamakus, pa-
sistatė skruzdėlyną. Jos šim-
tais lipo į viršų kartimis ir

žemyn virvelėmis, ir jokio-
mis priemonėmis nebuvo ga-
lima jomis nusikratyti. Vaze-
linu ištepti vatos gabaliukai,
kuriuos prišėme prie ha-
mako kablių, joms visiškai
nekludė. Užmigti buvo neį-
manoma. Skruzdėlėms padė-
jo moskitai, kurie išgudrėjo
ir pradėjo lįsti per apsaugi-
nį tinklėlį. Miegoti nedavė
ir mažos beždžionės — kva-
ta, kurios įsitaisė čia pat me-
džiuose ir šukaliojo kažko-
kiais nežemiškais balsais.

Visą sekančią dieną mes
ėjome dar pernai Markezo
iširta vietoje ir naktį pra-
leidome kitame, taip pat jo
pastatytame tambo. Tačiau
juo toliau, juo sunkiau bu-
vo keliauti. Vietovė darėsi
vis labiau kalvota, o miškas
tankesnis ir sunkiau praei-
namas. Mes buvome žymiai
nutolę nuo Itakuai upės, to-

kiuje srityje, kurios kasmet
vanduo neužlieja. Antroji
diena paliko malonų prisimi-
nimą: Džeromui pavyko nu-
šauti paukštį "mutum", sa-
vo išvaizda ir skoniu panašų
į kalakutą, o man pasisekė
sumedžioti riebų balų elnią.
Tai atsitiko bebūnant tar-
so Nr. 2. Čia buvo suruošta
puota, kurią keletą dienų pri-
simindavome.

(Bus daugiau)

Paieškojimas

Paieškau J. Keušo ar
Kiaušo, pirmiau gyvenusio
Kanadoje. Prašau atsiliepti
ar kas žinote jo antrašą pra-
šyčiau pranešti man.

A. Kaunas
208 S. Morris St.
St. Clair, Pa., USA

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylers

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui
prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami.
Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto van-
dens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui.
Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — pri-
einama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į
visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.
Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Laidotuvių Reikalė Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Priėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla

UNION GAFE

587 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietu-
viškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 10 dieną, 2 valandą po pietų, 160 Claremont St.

Prašome visus ir visas atsilankyti. Yra svarbių reikalų aptarti dėl tolimesnio veikimo. Be to, bus naujos valdybos rinkimas.

Valdyba

Torontiečių Kronika

Naujų Metų sutikimas

Ketvirtadienio vakare Lietuvių salėj, 160 Claremont St., buvo labai linksmas Naujų metų sutikimas. Buvo

daug žmonių, gera muzika, visi linksmi šoko ir linksminosi, o kai atėjo 12 valanda, prasidėjo sveikinamasis ir bučikai, linkėjimas vienas kitam laimingiausių metų.

Jeigu rengėjai būtų rūpinę daugiau pamarginimo, kaip kepurių, baliūnų ir triubelių, tai vakaras būtų buvęs 100 procentų pavykęs.

Susirgo

Susirgo plaučių uždegimu A. Gužauskas. Jis išvežtas į ligoninę, kur gydytojai rūpinasi jo sveikatos atstatymu.

Reporteris linki jam greitai pasveikimo.

Susiziedavo

Draugų Grigaliūnų sūnus Edmondas susiziedavo su arių kilmės kanadiete. Kada bus vestuvės, reporteriui neteko šiuo tarpu sužinoti.

Choro pamokos

Pirmadienį atsinaujins

choro pamokos. Visi choristai ir norintieji prisidėti, kviečiami atsilankyti. Pamokos prasidės 8 valandą vakaro.

Reporteris

Padėkos Žodis

Šiuomi reiškiamė nuoširdžiausią padėką visiems gerbiems žmonėms, kurie atjautė mus mums netekus savo mylimo vyro ir šeimos tėvo M. Dabravolskio. Jūsų užuojauta žodžiu, atvirutėmis ir laiškais sutvirtino mūsų didžiausioj nelaimėj.

Taipgi dėkojame už geles, kurios taip gražiai puoselė karstą; už skaitlingą atsilankymą į pagrabą, už palydėjimą į kapines, už paskutinio atsisveikinimo žodį. Taipgi toms draugėms, kurios rūpinosi priėmimu laidotuvių dalyvių, o ypatingai toms, kurios turėjo viską supirkti ir paruošti.

Dar kartą ačiū visiems ir visoms mus atjautusiems ir padėjusiems mums šioje liūdnoje valandoje.

H. Dabravolskienė
ir visa šeima

Isidėmėtina Grįžtantiems
i Lietuvą

(Atkelta nuo 6 pusl.)

Kai kurie grįžtantieji iš užsienio į savo tėvų žemę jaunuoliai, baigę užsienyje vidurines mokyklas (gimna-

zijas) ar specialias mokyklas ir norintieji tęsti toliau mokslą aukštesiose mokyklose, neparsiveža mokyklų baigimo pažymėjimų, dėl kuriems susidaro sunkumų įstoti į aukštąsias mokyklas Lietuvoje. Norint išvengti bereikalingų sunkumų įstojant į aukštąsias mokyklas, visi grįžtantieji į tėvų žemę jaunuoliai, norintieji toliau studijuoti, turi parsivežti išėtojo mokslo pažymėjimus.

Mokslo pažymėjimai taip pat turi būti legalizuoti Tarybinėje atstovybėje.

KO JIE TAIP BJO

(Atkelta nuo 9 pusl.)

gu kituose miestuose. Religingumas nepastoja kelio.

Religininkų kurstoma neapykanta bedieviams, kitų tikėjimų žmonėms, galima sakyti, yra savaime didelė nedora. Šio kurstymo aukos yra atlikusios daug piktdariškų darbų ir net žmogžudysčių. Čia jau nekalbu apie

raganų deginimus ant laužų viduramžių laikais. Tūkstančiai ir tūkstančiai šeimų sugriuvo dėl religinių priežasčių.

Gera Proga

Nepilno laiko pastovus išvežiojimo darbas šioj apylinkėj.

Canadian Corporation Distributing Nationally išgarsintiems gaminiams reikia vietinio išvežiojimo esantiems kostumeriams šioje apylinkėje.

Patyrimo nereikia.

Aplikantas turi būti geras vairuotojas, patikimas, blaivus ir teisingas. Turi turėti automobilį ar mažą troką ir \$1,200 pinigais.

Šį darbą galima atlikti dirbant kitą darbą.

Kreipkitės raštu:

Contract Division,
Suit 316,
67 Yonge Street,
Toronto, Ontario

ZUVŲ PARDUOTUVĖ

Parkdale Fish

2204 Dundas St. W. — Toronto

Roncesvalles & Dundas Kampas

Telefonas LE. 2-2692

Parduodame šviežias, rūkytas ir konservuotas žuvis
Didelis pasirinkimas rūkytų ungurių.

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galimą gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos
dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradienį, Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina
akių nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
ntu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA

SCOTTY'S INN

330 E. Congress at Randolph

(Skersai gatvę nuo Grey autobusų stoties)

Draugiškai patarnaujama

Alus — Vynas ir įvairūs likeriai

Savininkai

Jean ir Al

Telefonas

WOODWARD 4-7128

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens
nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius
skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto